

OREBLADET

Medlemsblad for

Trøndelagsavdelingen av Norsk Botanisk Forening

Årg. 10

Nr. 1 – 2007

OREBLADET

Orebladet utgis av:

Norsk botanisk forening, Trøndelags-
avdelingen (NBF-TLA)

Postadresse: Vitenskapsmuseet
Seksjon for naturhistorie
7491 Trondheim

Besøksadresse: Erling Skakkes gt. 47A
ISSN 1501-4924

Redaktør

Svein Terje Båtvik

Abonnement

Bladet utgis med to nummer i året. For
medlemmer av Trøndelagsavdelingen
av NBF inngår Orebladet i
medlemskapet.

Abonnementspris for ikke-medlemmer
er for 2006 kr. 75,-.

Manuskripter

Manuskripter kan sendes som Word-fil
(versjon 2000 eller eldre), gjerne som
vedlegg til e-post, til:

nbf.tla@vm.ntnu.no eller til

svein-t.batvik@dirnat.no.

Bruk skrifttype Times New Roman i
størrelse 12 gjennom hele teksten.

Enkel linjeavstand. Overskrifter
utheves. For de som ikke har tilgang på
PC kan manuskripter sendes
maskinskrevet eller tydelig
håndskrevet.

Norske plantenavn skal brukes der
disse finnes. Eventuelle latinske navn
skal stå i kursiv etter det norske navnet
uten bruk av bindestrek eller parentes.

Illustrasjoner

Redaksjonen ønsker illustrasjoner i
form av strektegninger, diagrammer og
foto (både digitale, papirkopier og
dias). Merk foto som skal returneres
med navn og returadresse.

Frist for manuskripter

Vårnummer: 1. april

Høstnummer: 1. november

Styret i NBF-TLA:

Arne Sigurd Odland (leder)

Edil Ingvar Aune (sekretær)

Anne Stine Ekker

Arne Jakobsen

Line Johansen

Sverre Lundemo

Ekskursjonskomiteen:

Harald Bergmann

Sigmund Sivertsen

Dag-Inge Øien

Revisorer:

Per Arild Aarrestad

Bodil Wilmann

Forsidebildet viser blåveis *Hepatica nobilis* fra Ladehammeren.
Det er en egen artikkel om blå-
veisa i Trøndelag i dette num-
meret av Orebladet.

Foto: Svein Båtvik

Tegningene i bladet er laget av
Dagny Tande Lid og er gjengitt
med tillatelse.

Lederen har ordet:

Floraprosjekt Midt-Norge

Vi ønsker Orebladets lesere en botanisk innholdsrik sesong, enten dere er amatører eller fagbotanikere. Mange av sommerens forventede blomsteropplevelser vil for noen av dere, først og fremst fagbotanikere, inngå som del av en botanisk data-innsamling og utgjøre et bidrag til kunnskapstilfanget om botanisk mangfold.

Imidlertid vil det også i foreningsregi, i år i større grad enn tidligere, være mulig for ethvert interessert medlem å gjøre en innsats for det biologiske mangfoldet, ved at Flora Midt-Norges positive erfaringer fra fjorårets pilotprosjekt i Malvik følges opp i 2007. For flere av sommerens helger planlegges undersøkelser i Malvik og Melhus. Både erfarne plantekjennere og nybegynnere er velkomne som deltakere under prosjektets feltdager. For mer informasjon vises til oppdateringer, programforslag og påmeldingsskjema på foreningens hjemmeside http://www.ntnu.no/vmuseet/nathist/nbf_tla/ bak i bladet. Interimstyret avholdt et informasjonsmøte om Flora Midt-Norge 16. april i år. Mer detaljerte planer vil bli tildelt medlemmene etter hvert og i god tid før feltsesongen.

Etter det nye TLA-styrets formelle godkjenning av prosjektet, har vi nå innledet et samarbeid med herbariet

ved Vitenskapsmuseet. Som premissleverandør for overordnede, faglige mål og med fokus på kontinuerlig kvalitetssikring, forventes Vitenskapsmuseet å bli en svært sentral aktør i Flora Midt-Norge.

I første omgang er undersøkelsene planlagt som fellessamlinger. Men ambisjonene går ut over dette. Bl.a. antas "egenregistrering", dvs. bidrag fra enkeltmedlemmer, med innlevering av egne botaniske data, alt fra enkeltarter til komplette artslistor for hele kvadratkilomterruter, å representere et stort potensial. Videre håper vi at "ordinære" ekskursjoner etter hvert tilpasses "lokalfloraformatet", uten å gå på bekostning av det som ellers er hovedformålet med en "tradisjonell" ekskursjon.

Botanikkekskursjoner

Angående årets planer for "ordinære" ekskursjoner vil vi berømme foreningens ekskursjonskomité for et rikholdig utvalg på hele ni ekskur-

sjoner, som kommer i tillegg til Villblomstenes dag, søndag den 17. juni, også denne med et fyldig utvalg av store og små botanikkturner. For begge programmene vises til egne programsider både i Orebladet og på foreningens nettsider.

NBF styremøte

Andre foreningsrelaterte tema som kan nevnes, er undertegnedes deltakelse på NBFs (Norsk botanisk forening) hovedstyremøte nylig, 10. mars. Som invitert observatør informerte jeg bl.a. om vår lokalavdelings kritiske synspunkter på deler av SABIMAs (Samarbeidsrådet for biologisk mangfold) virksomhet. Relevante krav fra TLA overfor denne organisasjonen ble også presentert. En god dialog oppsto med sentrale aktører i NBF, som for øvrig i hovedsak består av valgte utsendinger fra ulike lokallag. For å utdype "bildet" av NBF ytterligere, ut fra at en del TLA-medlemmer antas å ha et perifert forhold til NBF sentralt, nevnes at daglig NBF-ledelse, som for tiden er lokalisert til Naturhistorisk museum i Oslo, kun består av én heltidsansatt person, Jan Wesenberg, som også innehar vervet som redaktør av Blyttia. Ansvar for NBFs regnskapsføring inngår også, der det nå foreligger tilbud fra SABIMA om å la profesjonell regnskapsfører ta for seg flere organisasjoner som samlet tilsvarer en hel stilling. Dermed frigjøres ressurser som daglig leder kan benytte til økt innsats på faglige foreningssaker.

TLAs bidrag til biologisk mangfold

Avslutningsvis gjentas at bidrag til økt kunnskap om biologisk mangfold anses som ett av TLAs målområder. Lokalfloraprojektet er én *praktisk* måte å nå dette målet på, en *annen* er gjennom *politisk påvirkning*. For at TLA på en akseptabel måte skal kunne bidra til å nå disse målene, kreves ikke minst at benyttede metoder opprettholder en rimelig balanse mellom fagbotanikere og amatører. Dette gjelder både i forbindelse med deltakelse i feltarbeid for foreningen og i forhold til organisasjonsmessig grenseoppgang overfor forhold som kvalitetssikring, prosjektmidler, etc. Vår intensjon er at TLAs floraprojekt er et relevant og ambisiøst bidrag som ivaretar en slik balanse. Også på andre arenaer i kampen for biologisk mangfold har TLA-ledelsen brukt mye energi på å medvirke til en hensiktsmessig balanse som kan være akseptabel for alle medlemsgrupper i TLA.

For øvrig stiller Orebladet spalteplass til disposisjon for de som har syn på denne og andre sider ved foreningens virksomhet. Ellers ser vi gjerne at medlemmene foreslår andre tema som kan tas opp.

Inntil videre, til dere alle:
Ha en riktig god
SOMMER

Arne Sigurd Odland
Leder i NBF-TLA

Blåveis i Trøndelag: Hvordan står det til med den?

Av **Eli Fremstad**

Det går an å bli ”hekta” på planter. Noen fascineres av orkidéer, eller starr, eller de sjeldneste høyfjellsplantene (noen generasjoner norske botanikere hektet seg fast der). Jeg har flere hektet; blåveis er én av dem. Den står for den tidlige, lyssterke våren, for herlige, blå blink fra skogbunn og skrenter. En perle som vi er rikelig velsignet med i Trøndelag.

Blåveis er litt myteomspunnet. Én av mytene (og takk for den) er at blåveis er fredet. Det har fått noen til å avstå fra plukking (prisverdig selvsagt) eller begrense plukkingen til noen få blomsterstilk. Gleden ved en bukett blåveis blir kortvarig, for den begynner snart å drysse kronbladene – så la den like gjerne stå i fred. Andre av oss røsker i smug med seg en blåveisrot hjem til hagen. Slett ikke all blåveis i hagene er kjøpevarer.

Blåveis er imidlertid verken fredet eller med i den norske rødlisten (Artsdatabanken 2006). Det betyr at den totale norske blåveispopulasjonen er vurdert til å være stabil og ikke har påviselige tendenser til nedgang. Lokalt kan likevel status være annerledes, og det skal finnes lokalmiljøer som selv har laget ”regler” mot plukking. Noen grunneiere har satt opp skilt med sterke oppfordringer om

ikke å plukke eller grave opp. Slik omsorg for blåveisen bør respekteres.

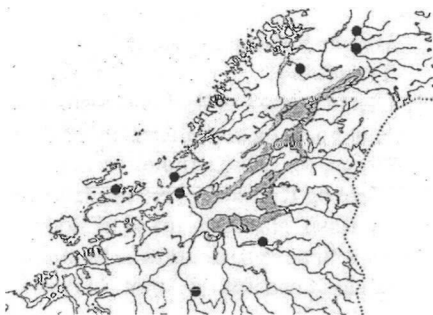
Hva er blåveisens status i Trøndelag?

Denne gangen er det berettiget å kutte ut nord- og sørflankene av Midt-Norge, for blåveis finnes verken i Møre og Romsdal eller Nordland sør for Rana. Nordover må vi til Bodø for å finne den, og sørover til midtre Gudbrandsdalen og Åmot – Trysil i Hedmark.

Status per 1945

I 1938 startet Jens Holmboe, botanikkprofessor i Oslo, innsamling av stoff om blåveis; forekomster/utbredelse, navnebruk osv. (Fægri 1990, 1996). Han rakk ikke å bearbeide og publisere resultatene. Det ble gjort av Lysdahl (1945), som presenterte et utbredelseskart (jf. figur 1) og en lokalitetsliste. På grunnlag av den kan vi rekonstruere hva man visste om utbredelsen av blåveis i Trøndelag for vel 60 år siden; tilsynelatende jevnt utbredt på begge sider av Trondheimsjorden fra Rissa og Skaun til Steinkjer og Snåsa, to forekomster ved fjordmunningen, i henholdsvis Agdenes og Ørland, en prikk på Hitra, en i Rennebu, en i Selbu og tre forekomster i Namdalen. En ring i Roan indikerer at noen har meddelt at blåveis vokser

”inntil bunnen av fjordene”. Lokalitetslisten inneholder noen kommentarer til voksesteder og mengdeforhold (sjelden, meget utbredt og lignende).

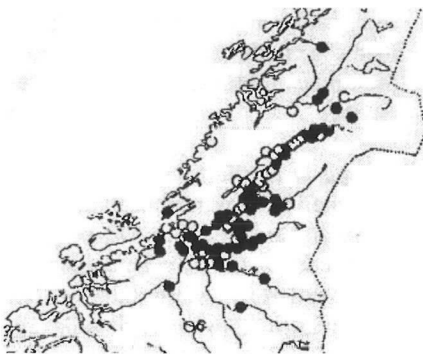
Figur 1. Utsnitt av kartet til Lysdahl (1945). Det viser den kjente utbredelsen av blåveis for ca. 60 år siden.

Noen av oss i staben ved Vitenskapsmuseet har tatt med oss blåveis for herbariebelegg (for herbarium TRH) når vi har kommet over den i de seneste årene. Ingen av oss har gjort systematiske undersøkelser av arten. Det er også kommet belegg fra ”publikum”. En god del av beleggene er fra de områdene vi fra før vet det finnes en del blåveis, men det har også kommet materiale eller krysslistenotater fra ”nye” områder. Krysslistenotater tar vi for god fisk i denne sammenhengen, siden det er ingen fare for sammenblanding med andre arter. Alle listene er dessuten ført av rimelig kompetente folk. Derimot kan det være noen feller i materialet som Holmboe samlet inn; i

noen områder kan blåveis ha vært navnet til andre blå vårplanter, helst engfiol og skogfiol, dette ifølge Fægri (1996). Fægri har også gått gjennom Holmboes/Lysdahls materiale og finner ingen åpenbare villfarelser eller feil i det når det gjelder blåveisforekomster.

Status per 1996

Femti år etter det først kartet presenterte Fægri (1996) et nytt (figur 2), etter at blåveis er blitt innlemmet i elementet av sørlige og sørøstlige arter. Her har forekomsten på Hitra (på sørsiden av Dolmøya) fått status som ”utdødd” og den i Rennebu anses som ubekreftet. Det er kommet til prikker i Snillfjord, Agdenes og Orkdal, langt oppe i Gauldalen og i Neadalføret i Selbu, et par til i Namdalen og ny trønderisk nordgrense innerst i Folda i Høylandet.

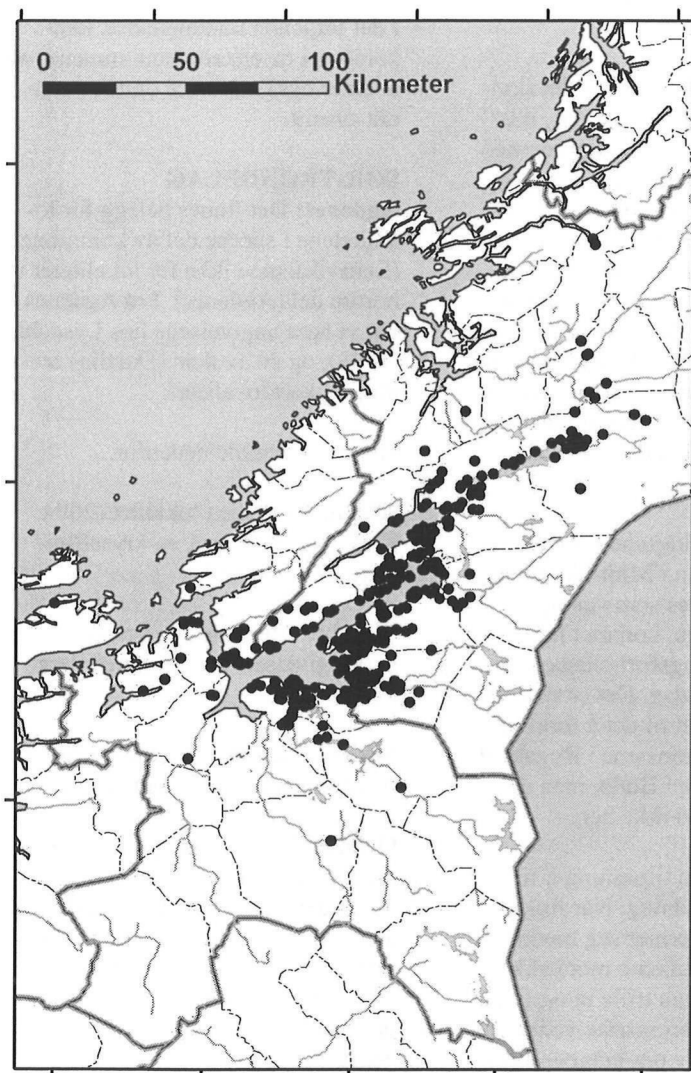

Figur 2. Utsnitt av kartet til Fægri (1996). Den kjente utbredelsen til blåveis for ti år siden.

Status per 2006

Det siste skuddet på kartstammen er vist i figur 3. Det er laget på grunn-

lag av herbariebelegg i TRH og O (Oslo) og krysslister i TRH samt angivelsene hos Lysdahl (1945).

Figur 3. Det nyeste kartet over blåveis i Trøndelag.

Nok en gang har utbredelsesarealet vokst litt. Alle prikkene på kartet er like, uansett kilde, men de er ikke like troverdige, så noen er kommentert særskilt nedenfor.

Det utvidede utbredelsesbildet skyldes mer kunnskap om blåveis, ikke at den er i spredning. Vi regner med at flertallet av de hjemlige artene i Norge for lengst har fått sine noenlunde stabile utbredelsesareal og at det i liten grad skjer endringer i utbredelsen. Når vi kan presentere nye utbredelseskart i dag som er fyldigere eller annerledes i konturene enn kart som ble produsert for et par tiår eller generasjoner siden, skyldes det at vi har flere data i dag, ikke at artene har spredt seg.

Slik må vi tolke kartene for blåveis også. Utbredelsen i Midt-Norge og på Østlandet anses som vestlige utløpere fra Sverige, kommet hit en gang da spredningsforholdene var gunstigere enn i dag. Det er større problemer knyttet til det å forklare de isolerte forekomstene i Rogaland og Hordaland, og i Bodø, men den diskusjonen tar vi ikke her.

Blåveis har ingen tilpasninger til langdistansespredning. Når fruktene (med ett frø i) nærmer seg modning, bøyes blomsterstilkene mot bakken slik at fruktene kan trille ut og friste maur med det næringsrike vedhenget (Berg 1988). Selv om maur er aldri så flittige, så fører deres mas og kjas med frukttransport og spill av varer

underveis ikke til at fruktene spres over særlig lange avstander.

Fylke for fylke

I det følgende kommenteres forekomster i de enkelte kommunene, og noen er også nærmere omtalt i senere avsnitt.

SØR-TRØNDELAG

Agdenes: Det finnes belegg for lokalitetene i søndre del av kommunen (Lensvik), men ikke for lokaliteter i nordre del (Agdenes). Fra Agdenes har vi bare angivelsene hos Lysdahl (1945); og én av dem (Dalalia) er ikke sikkert lokalisert.

Hitra: Se omtale nedenfor.

Klæbu: En belagt lokalitet (2004, Kjell Ivar Flatberg), en krysslisterangivelse fra 1987.

Malvik: Tolv belegg og to krysslisterangivelser. Trolig finnes flere lokaliteter.

Midtre Gauldal: Én belagt lokalitet (Hinbjørgen 1951 og senere).

Orkdal: Én lokalitet, fjellet Rabboren, først belagt i 1963 av O.I. Rønning under ekskursjon for Trøndelagsavdelingen. Han skrev også ekskursjonsreferatet (Rønning 1964), men uten å nevne blåveis. Den sørligste prikken i kommunen er tvilsom, se nedenfor.

Rennebu: Kommenteres særskilt nedenfor.

Rissa: Minst 15 kjente lokaliteter, men ingen i nordre del av kommunen.

Roan: Høyst tvilsom angivelse som ikke har fått prikk på figur 3.

Selbu: Fire kjente lokaliteter på nordsiden av Selbusjøen, én i Neadalen. Beleggene er fra 1967-2001.

Snillfjord: To eller tre lokaliteter, belagt 1971-73.

Trondheim: Ca. 35 kjente lokaliteter. Lokaliteter med bare gamle belegg kan være ødelagt i løpet av byutviklingen. Flere av forekomstene er ganske sparsomme, og noen er svært utsatt for plukking. På Byneset er det ingen belegg eller krysslisterangivelser fra den søndre delen, litt underlig når Haugskott (u.å., post 2) påstår at Sundsberga – Laugolia naturreservat har "...vårkål, hvitveis, gullstjerne og blåveis som dominerende arter." Om dette er fakta eller myte kan leserne kanskje fastslå selv. Andre kilder for denne lokaliteten nevner ikke blåveis.

Ørland: Én kjent lokalitet, se omtale nedenfor.

NORD-TRØNDELAG

Frosta: "Omtrent overalt" skriver Lysdahl. Det finnes et tjuetall belegg

og krysslisterangivelser, men lokalitetene er nok flere.

Grong: To lokaliteter er verifisert med belegg; to er bare angitt av Lysdahl til Trangen og Godejord i Sanddøldalen. En nylig gjennomført naturtypekartlegging i kommunen (Rønning og Bratli 2005) har tydeligvis ikke funnet blåveis i Sanddøldalen, så her er det noe å lete etter!

Høylandet: Belagt fra Kongsmoen og Takvika nær grensen til Nærøy (1951, ekskursjon ved Trøndelagsavdelingen).

Inderøy: Mange lokaliteter, dokumentert med både tretti belegg og angivelser av Lysdahl.

Leksvik: En rekke lokaliteter, både i liene langs fjorden og lenger inn i landet.

Levanger: Svært mange lokaliteter, og flere er masseforekomster.

Mosvik: En rekke lokaliteter i de solrike liene mot fjorden.

Namdalseid: Én dokumentert lokalitet (1995, Håkon Holien).

Namsos: Ingen belegg, men to Lysdahl-angivelser fra gamle Klinga kommune, henholdsvis fra Romstad i Bangdalen og Svetun (som jeg ikke har fått lokalisert). I arkivene til Seksjon for naturhistorie, Vitenskapsmuseet, finnes en opplysning fra J.A.

Andersen: ”Namsos, Fjeldset – Myrset (kalksten). Eneste (kjente) lokalitet av blåveis i Namsos. Holder på å bli plukket ut.” Dette er også i Bangdalen, 1-2 km sør for Klinga kirke. Her trengs verifisering!

Snåsa: Mange lokaliteter, mest rundt Snåsavatnet.

Steinkjer: Mange lokaliteter, men dårlig belagt etter som det er flere angivelser i Lysdahls artikkel enn belegg i herbariene. Flere masseforekomster.

Stjørdal: Mange lokaliteter; en del er store forekomster.

Verdal: En del lokaliteter i de lavestliggende delene av kommunen.

Verran: Tre angivelser hos Lysdahl fra Follafooss-området, mens første belegg fra Verran kom i 2005 ved Dag Inge Øien.

Sørøstlig art med kystforekomster
Knut Fægri var også litt hektet på blåveis, sikkert fordi den har noen ”utpostlokaliteter” i Sunnhordland og Ryfylke. Under forarbeidet til det tredje bindet av ”Det norske floratlasen”, skrev han en artikkel (Fægri 1990) der han pekte på at blåveis ikke trives i den fuktige, tunge jorda i nedbørrike områder, eller i kystområder. Han er mistroisk til forekomsten på Ørlandet, men må motvillig vedgå at planten faktisk ser ut til å ha vokst der i alle fall et århundre.

Det gjør den så vidt jeg vet fremdeles. TRH har ingen belegg fra Ørlandet, men Arnfinn Skogen (innfødt ørlending), Universitetet i Bergen, har fortalt meg hvor den vokser. (Det blir nok en vårtur til Ørlandet i år.)

Annerledes med opplysningen fra 1938 om blåveis på sørsiden av Dolmøya, Hitra. Noen har lett etter den i senere tid, og Fægri konklusjon får vel stå ved lag: Blåveis er utgått fra Hitra, hvis den da noen sinne har vokst der. For Roans vedkommende (se ringen i figur 1) er det fremdeles ikke kommet noen tegn til at blåveis vokser der. Flere voksesteder i Snillfjord, Agdenes, Ørland, Rissa og ytre Orkdal viser at blåveis i og for seg ikke unngår kyststrøkene i Trøndelag.

Blåveis inne i dalene

Hva med forekomsten i Rennebu? Den skulle være i Berkåsbakkene (ifølge Lysdahl 1945). Disse bakkene husker jeg fra den gang grusveien gikk i slynger oppover mot Berkåk, med fare for kokende motor i faderens lille bil. Da var det frodig og blomsterrikt langs veien, bl.a. med mye kung *Origanum vulgare*. Hvor mye som er igjen vet jeg sannelig ikke, for nyveien innbyr ikke til stopp underveis. Men at veien ser annerledes ut nå, er det ingen tvil om. De beste partiene ble skutt bort. Med håp om å bli litt klokere, ringte jeg til Helga Gilberg, en planteinteressert dame på Berkåk. Jo da, sa hun bekreftende, blåveis vokser

noe sted ved Berkåksbakkene, men den var nok forvillet fra hagen til lensmann Hoel. Hans kone skal ha plantet blåveis i hagen, før andre verdenskrig. Det kunne jo stemme så noenlunde i tid i forhold til informasjonen som ble gitt til Jens Holmboe. Men akk, da Helga Gilberg sjekket i bygdebok for Rennebu når lensmannen kom til bygda, viste det seg å være i 1947. Eventuell blåveis i Berkåksbakkene (eller nær dem) kunne altså ikke komme fra lensmannshagen. Så er vi like langt. Finner vi blåveis rundt Berkåksbakkene i dag, kan vi ikke være helt sikre på om det er ville eller forvillede planter.

Fægri's kart (1996) og figur 3 har også en prikk i nærheten av Svorkmo, men i TRH har vi ingen sikre opplysninger om forekomster i Orkdalen utenom den i rasmarka i Rabboren lengst nord i Orkdal (se ovenfor). Orkdalsprikken har jeg god grunn til å tro skriver seg fra en hage.

I Gauldalen har vi bare belegg fra Hindbjørgen i Singsås, kjent siden 1950-årene.

Fra Selbu har vi fått kjennskap til flere voksesteder etter hvert, bl.a. ett i Nedalen ovenfor Selbusjøen, mens blåveis vokser noen steder på nordsiden av sjøen, og sannsynligvis flere steder enn det TRH har belegg for.

Lenger nord går blåveis et stykke oppover i Stjørdal, Verdal, Snåsa og

Grong, men den er fremdeles ikke kjent i Meråker og når ingen steder inn til riksgrensen.

Rundt Trondheimsfjorden

Lysberg-kartets lille skravur inn i Skaun har jeg ikke kunnet bekrefte; så langt finnes ingen belegg fra Skaun eller Melhus. Fra Trondheim (der blåveis har mange forekomster, men ikke så mange store forekomster) og innover fjorden til Steinkjer har vi blåveisbygdene i Trøndelag. Her er det mange forekomster, og mange svært rikelige. Utbredelsen er ikke jevn, blåveis vokser ikke over alt, men du verden som den lyser opp mange steder. Noen lokaliteter har gått fløyten i tettstedsutviklingens navn, men det er mange igjen og på steder der vi får håpe at det ikke blir aktuelt å bygge verken boliger, veier eller hytter, eller å plante gran.

Nord-Trøndelag er "blåveisfylket" i Midt-Norge, og Stjørdal, Levanger, Frosta, Inderøy, Steinkjer og Snåsa er de "tunge" kommunene.

Hva tåler blåveis av ytre press?

I og med at blåveis blomstrer så tidlig, står den ikke i umiddelbar fare for å forsvinne under den generelle gjengroingen vi er vitne til i kulturlandskapet. Den blomstrer før trær og busker folder ut bladene, og før andre urter og gress vokser ut. Jeg tror Fægri har rett når han hevder at blåveis gjerne vokser der det er litt forstyrrelse (som i berg, skrenter, litt rasmark), og der mineraljorden eller

det muldrike, øvre jordlaget er blottlagt. Den påtreffes også ofte i skogbunn med tykt moseteppe, og en kan lure på om den da er i ferd med å bli overvokst, eller om den har tilpasset seg mosenes nærhet. Blåveis sturer fælt inne i tette granplantefelt, der den kan slutte å blomstre og trolig forsvinner etter hvert. Her blir det for lite lys til å bygge seg opp. Åpne granskoger og blandingsskoger er derimot hyppige voksesteder. Den finnes i fuktige, skyggefulle lier (nordvendte), men trives åpenbart best der det er noenlunde lunt og solrikt. Den vokser ofte i ganske artsrike plantesamfunn, men påtreffes også i ellers svært uspenkende lyng- og moseselskap.

Etter å ha vandret rundt på mange blåveislokaliteter i en årrekke, og til samme dato, har jeg merket meg at blomstringen varierer mye fra år til år. Variasjonen kan delvis skyldes at våren er kommet ulike langt år om annet (blomstringen forskyves i tid mellom årene), men jeg mistenker at den også varierer med hensyn til hvor mange blomster som utvikles. Det kan synes som om en storblomstring ett år (hvilken fryd!) kan bli etterfulgt av et år med daffere blomstring; ikke urimelig med tanke på den store ressursallokeringen som blomstring og fruktutvikling innebærer.

Plukke eller ikke plukke ...

Lokale oppfordringer om ikke å plukke er berettiget, uansett hvor

mye blåveis det måtte finnes – eller hva? Brandt (1974) undersøkte hva plukking betyr for bestander av blåveis. Han gjennomførte eksperimentell plukking ved å utsette plantene for det han kalte ”hard behandling” og ”lempelig behandling”, der forskjellen ligger i hvorvidt plukkeren fjerner deler av jordstengelen eller om planten er kuttet av like under festet for fjorårets blader. (Det siste ser etter min mening heller ikke så lempelig ut.) Brandt undersøkte også hvordan innholdet i blåveisbunter som ble solgt på torget i Oslo var samlet. Flertallet av buntene inneholdt individer som var utsatt for hard behandling.

Brandts undersøkelse varte i fem år (1969-73). Konklusjonene er, sterkt forkortet:

- Plukking av enkeltblomster reduserer muligheten for frøproduksjon og spredning, men påvirker ellers det enkelte individ lite. Slik plukking er skadelig først når den blir så omfattende at reproduksjon hindres eller reduseres sterkt over flere år
- Lempelig behandling trenger ikke redusere et bestand, men det kan ta flere år før hvert individ kommer til hektene og blomstrer igjen
- Hard beskatning kan føre til at individer forsvinner og bestander reduseres. Det hele avhenger av beskaffenheten til jordstengelbiten som blir igjen

i jorda; om den har potensial for videre vekst. Regenerering kan ta flere år. Oppgraving av hele individer med jordklump er helt forkastelig.

Blåveis er relativt robust mot tråkk, men sterk slitasje er selvsagt ugunstig. Plukking og ferdsl er størst i lett tilgjengelige områder rundt byer og tettsteder, og det er først og fremst bestander på slike steder som bør skånes for at alle skal kunne glede seg over synet av blåveisen, en av de største vårgledene for oss som har den i nærheten. Jeg plukker aldri blåveis for vassen; det er simpelthen for trist å se hvor fort den henger med hodet når den tas inn.

Til dere som måtte ta turen ut for å finne ”nye” lokaliteter i nye områder, eller klarer å verifisere noen av de omtalte problemlokalitetene: Ett blad er nok som belegg, men tar du mer, så gå planten bare ”lempelig behandling”.

Litteratur

Artsdatabanken, 2006. Norsk Rødliste 2006. – Artsdatabanken, Trondheim. 416 s.

Berg, R.Y. 1988. Spredningen. Plantenes vandringer. – I: Ryvarden, L. (red.): Norges ville blomster. Fra bier og blomster til frø og frukt, ss 141-240. Aschehoug, Oslo.

Brandt, N. 1974. Plukking og gjenvekst av blåveis. – Blyttia 32: 73-83.

Fægri, K. 1990. Blåveisen i ytre Trøndelag. – Blyttia 48: 133-135.

Fægri, K. 1996. *Hepatica nobilis*. – I: Fægri, K. & Danielsen, A. (red.): Maps of distribution of Norwegian vascular plants. III. The southeastern element, ss 59-61. Fagbokforlaget, Bergen.

Haugskott, T. (uten år). Sundsberga – Laugolia naturreservat. Guide til natursti. – Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Miljøvernavdelingen.

Lysdahl, E. 1945. Utbredelsen av blåveis (*Anemone Hepatica*) i Norge. – Blyttia 3: 1-13.

Rønning, G. og Bratli, H. 2005. Kartlegging av naturtyper i Grong kommune. – NIJOS rapport 03/2005: 1-68.

Rønning, O.I. 1964. Trøndelagsavdelingen, ekskursjoner 1963. – Blyttia 22: 36.

Eli Fremstad
NTNU, Vitenskapsmuseet
Seksjon for naturhistorie
Eli.Fremstad@vm.ntnu.no

Ny nordisk flora!

Dere som husker ”Gyldendals store nordiske flora” fra 1995, basert på Mossberg, B., Stenberg, L. & Ericsson, S. 1992. Den nordiska floran (695 pp) har kanskje ikke vært klar over at svenskene har utvidet og oppdatert dette praktverket betydelig: Mossberg, B. & Stenberg, L., 2003. Den nya nordiska floran. – Wahlström & Widstrand. (928 pp).

Danskene var tidlig ute med en tilrettelagt dansk oversettelse av denne boka fra 2003, og i Norge ble 1995-utgaven ganske raskt utsolgt fra forlaget og var etterhvert ikke å oppdrive hverken fra forlaget eller fra bokhandlerne omkring 2003-04. Det botaniske miljøet i Norge, og særlig NBF, la fra tidlig i 2004 et visst press på Gyldendal for også å oversette den nye, utvidede utgaven.

Etter å ha fått positive signaler først kom forlaget i tvil om det var god økonomi i å lansere på nytt et slikt dyrt praktverk, særlig med tanke på at en del andre botaniske bøker fra andre forlag solgte ganske dårlig tidlig på 2000-tallet.

Etter fornyede kontakter og mye argumentasjon utover i 2005 ble Gyldendal omsider overbevist om at ”Den nya nordiska floran” var av en helt annen kvalitet enn de nevnte bøkene som er skrevet for helt andre forhold enn Norden, og det ble satt

fart i oversettelsesarbeidet fra sent i 2006.

Oversetter har vært, som ved førsteutgaven, Steinar Moen her i Trondheim, og med Orebladets redaktør som faglig konsulent. Det er lagt vekt på å forsøke å få med så mye som mulig av navneverket fra Lid & Lid (2005), og kombinasjonen Lid & Lid (2005) for gode nøkler og beskrivelser, samt Mossberg & Stenberg (ined, [2007]) for fantastiske illustrasjoner, vil bli en uslåelig kombinasjon for karplanteentusiaster framover!

Den ”nye” nordiske floraen er som nevnt utvidet med svært mange av de artene som allerede står i Lid & Lid (2005) som tilfeldig innførte, og med mer eller mindre stabile bestander i Norden. De arktiske øyene (Svalbard, Bjørnøya, Jan Mayen) er dessuten kommet med fullt ut. Videre er alt illustrasjonsmateriale digitalisert og yter kunstneren større rettferdighet ved gjengivelsen i floraen enn i førsteutgaven.

Hele manuset er nå oversendt til trykkeriet, og vi kan kanskje håpe på at boka foreligger i salg før sommeren er gått!

Red.

Arter som finnes i Trøndelag i ny norsk rødliste for karplanter 2006, I.

Av Svein Båtvik

En ny norsk rødliste ble lagt fram av Artsdatabanken i Trondheim i desember 2006 (Kålås et al. 2006). Denne erstattet rødlista fra 1998 (Direktoratet for naturforvaltning 1999). Den nye rødlista er basert på et annet sett av kriterier for rødlisting enn den forrige rødlista, og følger nå det internasjonalt anbefalte systemet som har vært utarbeidet av IUCN. Disse kriteriene er i hovedsak en prognose for artenes risiko for å dø ut i Norge, og den nye rødlista kan derfor ikke direkte sammenlignes med den forrige.

Én av kriteriene for rødlisting er at arter klassifiseres som "truet" dersom det er mer enn 10 % sannsynlighet for at en art har dødd ut innen 100 år. Jo større sjansen er for at en art vil bli utryddet, jo "alvorligere" blir kategorien som arten klassifiseres i. IUCN-systemet deler opp kategoriene i "kritisk truet" (CR), "sterkt truet" (EN), og "sårbar" (VU). I tillegg tas kategoriene "nær truet" (NT) og "data mangler" (DD) med i rødlista. Dessuten er de artene som er ansett som utdødd i Norge tatt med (=RE).

I tre artikler i Orebladet vil jeg ta for meg karplantene i den nye rødlista som er henholdsvis i de høyeste truetetskategoriene (klassifisert i kate-

goriene CR og EN), de som er klassifisert som "sårbare" (VU), og de som er klassifisert som "ikke truet", men som allikevel er med i rødlista (kategoriene NT og DD). Jeg vil bare konsentrere meg om artene som er kjent fra Trøndelagsfylkene, og tar altså ikke i denne oversikten med lokaliteter som befinner seg i sørlige deler av Nordland og på Møre.

Den nye rødlista har vært utarbeidet av ulike ekspertgrupper som har vurdert ulike organismegrupper. For karplantene har ekspertgruppa bestått av hele ni personer, og ble ledet av Reidar Elven ved Naturhistorisk museum i Oslo. De øvrige medlemmene var Torbjørn Alm, Arve Elvebakk og Torstein Engelskjøn i Tromsø, Eli Fremstad i Trondheim, Bjørn Moe i Bergen, Harald Bratli på Ås, og Marit Mjelde og Oddvar Pedersen i Oslo.

Den nye rødlista er bygd opp slik at de vesentligste kriteriene for rødlisting er tatt med, det er en kortfattet kode for å vise hvilken hovednaturtype arten finnes i, og det er tatt med informasjon om arten er listet på internasjonale lister (så som IUCNs globale rødliste fra 2006, og konvensjonslister så som Bern- eller CITES-konvensjonene), samt om den er fredet i Norge etter Naturvernloven.

Rødlista er i utgangspunktet laget for å være et verktøy for forvaltningen. Men den er også en kilde til kunnskap om truede arter for alle samfunnsaktører og for allmenheten. Og for fag- og amatørbotanikere burde rødlista være et godt utgangspunkt for både å overvåke de kjente lokalitetene for de rødlista artene i sitt eget område, og dessuten være en spore til å ettersøke nye lokaliteter, eller aktivt å lete etter tidligere, upresist angitte lokaliteter for disse artene.

Direktoratet for naturforvaltning har satt i gang et arbeid med handlingsplaner for et utvalg truede arter, og den eneste karplanten som så langt har kommet med i dette arbeidet er den røde skogfrua (Direktoratet for naturforvaltning 2006). Det er lite trolig at forvaltningen vil bli tilført så mye ressurser at disse artsvisse handlingsplanene vil kunne omfatte mer enn en liten brøkdel av alle artene som står på rødlista, så den frivillige innsatsen fra amatørbotanikere, og fra f.eks lokalforeninger av Norsk botanisk forening, vil kunne være til uvurderlig hjelp i arbeidet med å redde det norske biologiske mangfoldet fra ytterligere forringelse.

For fastlands-Norge er 431 taksa (herav 47 underarter) ført opp på rødlista. Disse fordeler seg på de ulike kategoriene som vist i Tabell 1. I denne tabellen er det også tatt med hvor mange av disse som er, eller har vært, funnet i Trøndelagsfylkene.

Som vi kan lese ut av tabellen så er det i fastlands-Norge totalt sett 264 karplantetaksa i kategoriene "utryddet + truet", og av disse er 63 taksa (24 %) kjent fra Trøndelag. I kategoriene NT + DD er det listet opp 167 karplantetaksa, og av disse er en langt større andel kjent fra Trøndelag, nemlig hele 77 (46 %). Totalt sett er dermed 140 karplantetaksa (= 32 %) av de 431 som er med på rødlista for fastlands-Norge registrert fra Trøndelagsfylkene.

Informasjon om utbredelse i Trøndelag er dels hentet fra Lid & Lid (2005) og dels fra samlingene som ligger i Vitenskapsmuseet i Trondheim (TRH). Belegg som ligger i andre offentlige herbarier, samt litteraturangivelser og krysslisteangivelser, er ikke tatt med i denne gjennomgangen.

I denne artikkelen skal vi se på hvilke arter i Trøndelag som er interessante i forhold til de artene som er med i rødlista som "kritisk truet" (CR) og som "sterkt truet" (EN), men først en kort gjennomgang av de fire artene på "regionalt utryddet"-lista (RE) som har vært observert i Trøndelag.

Kategorien RE, Regionalt utryddet

To av artene her er "ugras" knyttet til tidligere lindyking, mens de to andre også bare har vært registrert som tilfeldige "ugrasfunn" i Trøndelag.

Tabell 1. Karplantearter i fastlands-Norge og i Trøndelagsfylkene på rødlista 2006.

IUCN-Kategori →	RE	CR	EN	VU	NT	DD	Totalt
Fastlands-Norge	19	59	96	90	152	15	431
Herav i Trøndelag	4	5	26	28	73	4	140

- Lindodre *Camelina alyssum* har vært funnet som ugras eller som ruderatfunn fra Skaun (Buvik-mølla, 1927), Midtre Gauldal og Røros.

- Linsnyltetråd *Cuscuta epilinum* har tidligere vært registrert som linåkerugras i Orkdal (trolig i 1880-åra), Midtre Gauldal, Stjørdal og Verdal, og muligens også i Selbu.

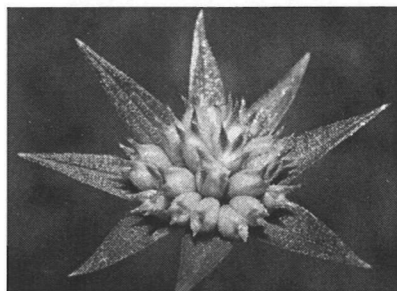
- Åkerrødtopp *Odontites vernus* ssp. *vernus* har vært funnet som åkerugras i Orkdal i 1875 og 1876.

- Blåmaure *Sherardia arvensis* (figur 1) har vært funnet som ugras i Trondheim og Levanger.

Kategorien CR, Kritisk truet

I denne kategorien er det bare fem karplantearter som har vært funnet i Trøndelag, men ingen av disse, med ett eller kanskje to unntak, er kjent som fortsatt voksende i landsdelen.

- Åkersteinfrø *Buglossoides arvensis* har tidligere ugras- eller ballastfunn fra Skaun (Buvik-mølla, perioden 1924-1951), Trondheim (Sluppen 1944-45 og 1959, Øya 1948) og Levanger.

Figur 1. Blåmaure *Sherardia arvensis* i frukt. Blåmaura er et eksempel på de 19 karplantetaksone i den nye rødlista som betraktes som utgått fra norsk flora. Foto: Svein Båtvik

- Sanddodre *Camelina microcarpa* (figur 2) har tidligere ugras- eller ballastfunn fra Skaun (Buvik-mølla, perioden 1930-1947), Trondheim (Tiller 1906 og 1908, Jernbanestasjonen 1951), Røros (i kunsteng på Klasvollen 1958) og Stjørdal.

- Sibirstjerne *Eurybia sibirica* har i dag, som de fleste lokalbotanikere er kjent med, sitt eneste stabile voksested i Norge ved Aursunden i Røros

Figur 2. Sanddodre *Camelina microcarpa* fra Sunnersta i Uppland, Sverige. Arten betraktes som kritisk truet i Norge, men har bare tilfeldige funn i Trøndelag. Foto: Svein Båtvik

kommune, der én ildsjel gjennom mange år har stått ansvarlig for å beholde denne arten i norsk flora. Alt tyder på at dersom ikke Jorun Sakrisvoll aktivt hadde gått inn og dyrket denne arten i sin egen hage, basert på frømateriale fra den ville populasjon rundt innsjøen, så hadde følgene av vannstandsreguleringene av Aursunden helt utryddet denne arten i Norge. Arten ble først funnet ved Aursunden i 1897 og var 20 år senere kjent fra seks delpopulasjoner her. En kraftig innsjøregulering i 1923 førte til at fire populasjoner gikk ut, og ytterligere én forekomst forsvant ved oppdyrking på 1950-tallet (Elven 1989). Mot slutten av

1960-tallet var bare ett individ kjent, og dette satte stort sett ikke spiredyktige frukter. Gjennom kunstig selvpollinering, erosjonsskjerming og vanning har dette ene individet i dag gitt opphav til flere hundre individer. Enkelte forsøk på å plante ut arten ved andre, ikke-regulerte innsjøer i kommunen har så langt vært mislykket. Det er, og har vært, såpass høy fokus på denne arten at vi får anta at den blir tatt vare på selv etter at Jorun selv slutter med sin aktive skjøtsel av arten. Arten er fredet etter naturvernloven.

- Kattemynte *Nepeta cataria* har bare ett ballastfunn fra mølla i Buvika i 1918.

- Myrflatbelg *Lathyrus palustris* ssp. *palustris* har vært funnet i 1956 i Steinkjer like sør for innsjøen Lømsen ved bekken der de gamle kommunene Egge, Kvam og Beitstad møttes, men arten anses trolig å være utgått derfra. Statusen for dette funnet bør kanskje gjennomgås på nytt?

Kategorien EN, Sterkt truet

I denne kategorien er det hele 26 karplantearter som har vært funnet i Trøndelag. Noen av disse har stadig populasjoner i landsdelen, og det er meget interessant å følge utviklingen av de kjente lokalitetene, samt å søke etter nye lokaliteter for disse artene. Én art, myrflatbelgen *Lathyrus palustris*, er forøvrig oppført i kategorien "EN" i rødlista, mens nominat-

formen ssp. *palustris* er oppført som "CR" (se over) og ssp. *pilosus*, som ikke finnes i Trøndelag, som "VU".

- Krypjonsokkoll *Ajuga reptans* er kjent innkommet, eller forvillet fra hage, i Malvik kommune. Statusen til denne forekomsten burde ha vært undersøkt nærmere. Videre foreligger det et funn av øyensynlig forvillet krypjonsokkoll fra Solemsåsen i Trondheim fra 1994 (i en "noko attgrodd naturhage"). Øvrige belegg fra vår landsdel (Trondheim, Støren) skriver seg fra åpenbart innplantede eksemplarer i hager.

- Pipeløk *Allium fistulosum* har vært kjent som forvillet i Trondheim (fra Marinen, "mellem husene ved stranden" i ett enkelt eksemplar fra 1906.

- Sandfaks *Anisantha sterilis* har eldre ballastfunn fra Buvik-mølla i 1933 og et ruderatfunn fra siloene i Ilsvika i 1974.

- Håndmarinøkkel *Botrychium lanceolatum* angis i Lid & Lid (2005) som "sjelden" i fjell- og åstrakter. I Trøndelagsfylkene er den samlet et fåtall ganger, mest i Oppdal kommune der den er funnet ved Håmåren ved Gjevilvatnet, Vekvesætra, Tyrikvamfjellet, Gottomsætra i Åmotsdalen og Veggasætra. Den mest kjente lokaliteten er likevel på Sørendet i Røros kommune. Fra Røros foreligger dessuten et funn fra Gaukbakken i Glåmos fra 1958. Videre er den samlet en gang i Selbu (Elvåvol-

len 1977), Meldal (Vålåskaret 2005) og Lierne (Rømmervass-setra 1999). Arten er knyttet til gammel slåtte- og beitemark, en naturtype som i seg selv er i sterk tilbakegang på landsbasis. Arten er merkelig nok ikke fredet etter naturvernloven, slik som f.eks en del andre arter i slekta; huldrenøkkel, høstmarinøkkel og dvergmarinøkkel (*B. matricariifolium*, *B. multifidum* og *B. simplex*). Arten, særlig når den er liten og lite utviklet, er vanskelig å inventere, men det hadde vært ønskelig å kartfeste best mulig de kjente lokalitetene for å overvåke artens overlevelse framover. Det er vel også trolig at arten har vært oversett, og at den kan finnes på flere hittil uoppdagede lokaliteter.

- Piggtistel *Carduus acanthoides* har i Trøndelag bare noen få gamle ballastfunn fra Buvikmølla i 1938 og 1946.

- Parykk-knoppurt *Centaurea phrygia* ssp. *phrygia* er i Norge bofast bare i to kommuner; i Sør-Varanger, der den kom inn under den 2. verdenskrigen; og i Verran, der den trolig også er innført en eller annen gang, og der den har etablert seg på beitet grasbakke på noen få steder i kommunen (Nygård, Tua, Skjelstad) som totalt ikke dekker mer enn 4 x 5 km. På grunn av mindre beiting og begynnende igjengroing anses lokalitetene å være truet. De fem-seks del-lokalitetene bør overvåkes årlig, og forsiktig skjøtsel må antagelig til

for at dette taksonet ikke skal gå helt ut av vår flora.

- "Blyttarve" *Cerastium x blyttii* (= *C. alpinum x cerastoides*) er bare kjent fra Oppdal og kanskje fra Foll-dal så langt, og har heller ikke kommet med som egen "art" i Lid & Lid (2005). Denne relativt nyoppdagede og trolig selvreproduserende hybrid-en (ved hjelp av kromosomdobling fra en primærhybrid med $2n = 54$) er altså så langt bare sikkert lokalisert til Dovrefjell, og det vil være interessant å følge den kjente populasjonen videre, samt å prøve å finne andre populasjoner av denne hybrid-en andre steder i nærheten.

- Purpurmarihånd *Dactylorhiza purpurella* har vært funnet på Ørlandet (Utstrand 1962, Fitjanfjæra 1985), men er trolig gått ut derfra. Også denne arten er knyttet til kulturlandskapet, og trues av opphør av beite og gjengroing. Arten er fredet etter naturvernloven.

- Tinderublom *Draba cacuminum* ssp. *cacuminum* (figur 3) har en meget begrenset utbredelse i verdensmålestokk, og denne underarten er én av våre få norske endemismer. Den er totalt sett bare kjent fra Finse-området, Jotunheimen, Dovrefjell og Trollheimen, - de to sistnevnte områdene er begge i sin helhet i Oppdal kommune. I Trollheimen er den bare kjent fra Brattskarven, mens den på Dovrefjell er kjent iallefall fra alle de tre Knutshøene,

Brattfonnhø, Leirtjernkollen og Ryp-huskollen. De klassiske fjelltopp-lokalitetene i Oppdal kommune bør det følges med på, - jeg mistenker at i enkelte år er beitetrykket av sau så sterkt på noen av de kjente fjelltoppene den vokser på at det kan gå utover delpopulasjoner av arten.

- Småmyrull *Eriophorum gracile* har en noe østlig utbredelse i Norge. Den betegnes i Lid & Lid (2005) for Trøndelag som "sjelden fra Midtre Gauldal til Lierne og Leka". Arten har flere kjente lokaliteter i Melhus kommune (Jønlandsmyrene, nord for Rødstjern, Glenna, Stensettjern, vest for "Eidåen", vest og øst for "Kvernåen", sør for Stornæve, nordenden av Skittjern, Ånøya, og sør for Skogstadvatnet). Videre er den kjent fra Klæbu kommune (mellom Målsjøen og Bjørsjøen, Rassvæta, Langåskjølen), fra Midtre Gauldal (Hauka, vest for Rabbhøgda, Vollum sør for Stormyra), fra Skaun (sør for Laugen, Kuvåshaugen), fra Steinkjer (sør for Lømsen) og fra Leka (Kvaløya og Steine). Funn fra Lierne kommune er ikke belagt i TRH. Det burde ligge godt til rette for denne arten å registrere alle kjente voksesteder i Trøndelag så nøye som mulig med tanke på å følge utviklingen av de lokalitetene som fortsatt er intakte. Ellers er kanskje også denne arten, som håndmarinøkkelen, for dårlig etter-søkt, og kan finnes på flere steder i Trøndelagsfylkene enn det vi i dag har oversikt over. Slik sett er det noe overraskende at ekspertgruppa for

Figur 3. Tinderublom *Draba cacuminum* ssp. *cacuminum*, her fra Søndre Knutshø 1992, er én av våre ytterst få endemiske karplantetaksa. Den er dessuten en typisk representant for en gruppe svært sjeldne fjellarter i Dovrefjell-Trollheimenområdet, og den er betraktet som sterkt truet på den nye rødlista.

Foto: Svein Båtvik

karplanter i rødlistearbeidet fant grunn til å plassere denne arten i en såpass "alvorlig" kategori som "sterkt truet".

- Dundå *Galeopsis ladanum* har bare ett kjent ruderatfunn fra Skaun (Buvik-mølla 1935).

- Smalsøte *Gentianella uliginosa* er en strandengsplante som i Trøndelag har vært funnet på Frøya, Ørlandet og i Stjørdal. Igjen bør funnstedene reinventeres, og om det fortsatt finnes intakte populasjoner av arten så bør den årlig overvåkes. Funnet på Frøya er fra 1970-tallet og er belagt ved herbariet i Bergen (BG). Funnet

fra Stjørdal er fra Sandfærhusleiret så sent som i 1986, mens funnet på Ørlandet er fra Grandefjæra i 1966.

- Åkerstorkenebb *Geranium dissectum* er et gammelt åkerugras som deler skjebne med mange slike tidlig innførte ugras, nemlig at den i takt med omlegging i jordbruksmetodene og moderne ugrasrensing i åkerbruket har blitt mer og mer sjelden. Den har ifølge Lid & Lid (2005) vært kjent "i kyststrøk til Trondheim", men i Trondheim er det nok mest som ruderat- og mølleplante den har vært registrert (Vollabakken 1905, Sluppen 1942 og 1943, Ilsvika i 1972).

- Bulmeurt *Hyoscyamus niger* er en "arkeofytt" som kanskje kom inn med munkenes urtehager i middelalderen, og som senere har overlevd som ugras eller som naturalisert på strender og tørrbakker, men som i den senere tid har blitt mer og mer sjelden å se. Den har hatt noen få kjente, gjerne tilfeldige lokaliteter i Trøndelag, særlig i byene. I Trondheim har den vært samlet på Ladehammeren i 1905, ved Buvik-mølla er den samlet en rekke ganger i perioden 1920-81, i Melhus er den funnet på campingplassen på Øysand i 1981, i Oppdal er den funnet ved Fagerhaug i 1948, og i Inderøy er den funnet ved et hønsegjerde på Jektvollen i 1942. Det er vel lite trolig at bulmeurten virkelig er bofast noe sted i Trøndelag i dag, men tilfeldige funn er likevel svært interessante å få rapportert.

- Korsandemat *Lemna trisulca* har i Trøndelag noen spredte forekomster i Melhus (Svampan 1974 og 1978, nordøst for Tranmel 1978 og i Hofstadkjela 1981), Trondheim, Stjørdal (tjern ved Kvålsve 1950) og Verdal (6-7 del-lokaliteter, der mange ble registrert i et kartleggingsprosjekt for biologisk mangfold i 2000). Fremstad (2004b) har oppsummert forekomstene fra Trøndelag med særlig vekt på Trondheim kommune. I Trondheim er en lokalitet ved Bakke (1884), der Bakke gård den gang hadde egne gårdsdammer, sikkert forlenget borte, mens arten fortsatt finnes i "Sørnypvatnet" på grensa

mot Melhus. Fremstad (2004b) hevder at Verdals-forekomstene fortsatt var store og livskraftige i 1999-2000, selv om de også beskrives som sårbare for aktiviteter i jordbrukslandskapet. I Lid & Lid (2005) antydes det at Verdalsforekomstene er "truleg utgått". Statusen for arten i Trøndelag bør gjennomgås jevnlig, og de få kjente lokalitetene bør overvåkes.

- Møllcløvchalc *Leonurus cardiaca* ssp. *villosus*: Underarter er ikke oppgitt for dette taksonet i rødlista, men fra Trøndelag foreligger bare to ballastfunn fra Buvik-mølla (1918 og 1938) som begge representerer denne underarten.

- Svartkurle *Nigritella nigra* er i Trøndelag kjent fra Oppdal (et tittalls del-lokaliteter), Rennebu, Holtålen (Graftås), Røros (5-6 del-lokaliteter) og Tydal. Den avgjort mest kjente lokaliteten er nok Sølendet naturreservat i Røros kommune, og her overvåkes arten ganske nøye hvert år. Den har sin kjente høydegrense i Norge i Oppdal kommune der den er funnet på 1270 meters høyde. Det antas at svartkurla i utgangspunktet var tilpasset baserike heier i lavalpin sone, men de fleste og mest individrike lokalitetene i dag er knyttet til baserike slåtte- og beitemarker i høytliggende områder under skoggrensa, og der endringene i bruken av utmarka har ført til en markert tilbakegang i mange bestander. Statusen for de øvrige kjente lokalitetene for arten i Trøndelag bur-

de ha vært gjennomgått, og der den fortsatt finnes, bør den overvåkes årlig. Arten er fredet etter Naturvernloven.

- Bukkebeinurt *Ononis arvensis* er en annen art som delvis er knyttet til jordbrukslandskapet, men delvis også til havstrand. Den har vært holdt for å være en nokså vanlig art med en del lokaliteter ved Trondheimsfjorden fra Trondheim til Steinkjer og Vikna (norsk nordgrense) i Trøndelag. I Trondheim har arten hatt noen få kjente lokaliteter; Væresstranda, Høgstein på Byneset, nedenfor Byneset kirke, Flakk og Apoteket. Øvrige lokaliteter i Trøndelag, og der en del av dem er funnet de senere årene, omfatter kommunene Rissa, Malvik, Stjørdal, Frosta, Inderøy, Levanger, Mosvik, Verran, Steinkjer og Vikna. Igjen kan det synes noe overdrevet at en art som bare i Trøndelag er kjent fra omlag 40 del-lokaliteter er satt opp i en såpass "alvorlig" kategori som "sterkt truet" i rødlista, men arten er åpenbart holdt for å være i tilbakegang på landsbasis, så nye observasjoner samt en overvåking av kjente lokaliteter er aktuelt.

- Mesterrot *Peucedanum ostruthium* (figur 4) er en annen antatt arkeofytt som trolig kom inn til Norge med munkene i Middelalderen (den andre er bulmeurten). Den er nå bofast ved gamle hager og i slåtte- og beitemarker. Fremstad (2004a) har oppsummert utbredelse og status for denne

arten for Midt-Norge. I Trøndelag har den i nyere tid vært sett i to kommuner, i Midtre Gauldal og i Melhus. I Midtre Gauldal har den vært kjent fra fire lokaliteter og i Melhus kommune har den vært kjent fra fem lokaliteter. En grundig inventering i 2003 viste at arten fortsatt finnes, til dels med store og frodige bestander, på sju av disse ni lokalitetene. Særlig lokaliteten ved Hølonda kirke i Melhus kommune synes å være stor og livskraftig.

- Bendeltjønnaks *Potamogeton compressus* er en vannplante (en "langskuddsplante") som i Norge bare er kjent fra fire lokaliteter, den ene i Steinkjer kommune. Her ble den så sent som i 1995 funnet i vatnet Lømsen, som ligger en mils vei langs E6 nord for Steinkjer, og som er på drøye to kvadratkilometer. Vannplanter har vi vel generelt en relativt dårlig kunnskap om utbredelsen til, så både bør denne ene kjente bestanden sjekkes med jevne mellomrom, samtidig som man burde undersøke nærmere floraen i andre større og mindre innsjøer i landsdelen, kanskje særlig de noe eutrofe vatna som fortsatt finnes i jordbrukets kulturlandskap.

- Fjærehøymol *Rumex maritimus*: Heller ikke her er underarter tatt med i rødlista, men begge underartene som er omtalt i Lid & Lid (2005) har vært belagt fra Trøndelag: *Ssp. maritimus* har ruderatfunn fra Buvik-mølla i Skaun (1918, 1920 og 1938) og

Figur 4. Mesterrot *Peucedanum ostruthium* får her stå som representant for én av de to antatte "arkeofyttene" (antas å være innkommet i Middelalderen) i Trøndelag som står i den nye rødlista som "sterkt truet". Arten har fortsatt store og livskraftige bestander for eksempel like ved Hølonda kirke i Melhus. Foto: Svein Båtvik

muligens i Levanger. Møllehøymol ssp. *fueginus* har også vært samlet ved Buvik-mølla en rekke ganger (i perioden 1920-46) og én gang i Melhus (Mæla 1936). Arten synes dermed aldri å ha vært etablert som havstrandplante i Trøndelag.

- Oppdalssildre *Saxifraga x opdalensis*: Kunnskapen om denne arten ligner litt på den over omtalte *Cerastium*-hybriden; - både er den holdt for å være en relativt "ny" art som er oppkommet gjennom artshybridiser-

ing (her *S. cernua x rivularis*), og dessuten er den bare sikkert kjent fra Dovrefjell (Dovre og Oppdal kommuner). Den setter derimot neppe spiredyktige frø, så noen seksuelt selvreproduserende art er den knapt, dog sprer den seg effektivt via ynglekopper i bladhjørnene (som sine forelder knoppsildra). Arten er knyttet til våte snøleier og overrisla mark, og er kanskje i mindre grad enn "fjelltopp-artene" utsatt for hardt sauebeite. Det gjenstår nok et og annet å avklare innenfor hybridkom-

pleksene i sildre-slekta, så inntil videre bør de få kjente populasjonene av dette taksonet sjekkes jevnlig (f.eks på Brattfonnhøa, Fosshøa, Sissihøa, Skorvhøa, Leirtjønnkollen og Kringsålen), og nye lokaliteter bør aktivt ettersøkes.

- Snøstjerneblom *Stellaria longipes*: Heller ikke her skiller rødlista på ulike varieteter, men om vi behandler var. *humilis* som eget takson (dovrestjerneblom), så er denne endemisk for noen fjell i Oppdal kommune (se diskusjon i Lid & Lid 2005). Som oppdalssildra er denne arten knyttet til snøleier, men den trives også på polygonmark i høyfjellet. I likhet med alle de sjeldne høyfjellsartene i Sør-Norge, så trues arten av de pågående klimaendringene, i tillegg til et til tider meget hardt beitetrykk fra sommerbeitende saueflokker på Dovrefjell, inklusive inne i nasjonalparken. Arten bør jevnlig oppsøkes og overvåkes på sine kjente voksesteder på Nordre, Midtre og Søndre Knutshøa, Finnhøa, Sissihøa og Veslekolla. Den er funnet nær toppen på Nordre Knutshøa på 1690 meters høyde.

- Aursundløvetann *Taraxacum crocodes* hadde enkelte kjente lokaliteter i Røros kommune, men ser nå ut til å være helt utgått derfra. Heller ikke på lokaliteter i Nordland er den gjenfunnet i de senere åra, mens det foreligger nyfunn fra Bøvertjønnna i Lom kommune. Navnet sitt har den fått på grunn av noen få tidligere

kjente lokaliteter ved Aursunden (ved elveutløpet). Den har også vært samlet ved Tamnes, Valset og Kuråsen (ved Glåmosens østside). Det foreligger dessuten et funn av arten fra Tydal kommune, ved Møsjøen. Det seneste belegget av arten i TRH er fra 1968. Inntil videre ser det dessverre ut til at vi må betrakte aursundløvetanna som utgått fra Trøndelag, men nyfunnet fra Lom var vel likevel såpass oppmuntrende at vi ikke skal se helt bort fra at den kan gjenfinnes i Trøndelag også.

- Firling *Tillaea aquatica* (en "kortskuddsplante") er en av de små sump- og vannplantene som synes å ha hatt en markert tilbakegang de senere ti-åra i Norge. Men særlig fra Vestlandet og nordover har den alltid vært holdt for å være ganske sjelden, med nordligste registrerte forekomst i Trøndelag på Høylandet. Den er også samlet én gang fra Hambåra i Agdenes (1968), men man skal vel ikke se bort fra at en slik "pusleplante" skal kunne finnes flere steder i Trøndelagsfylkene.

- Jordbærkløver *Trifolium fragiferum* har i Trøndelag bare ett tilfeldig funn, fra Buvik-mølla på ballast i 1945.

Oppsummering

Av de totalt 32 taksonene som er behandlet i kategoriene "kritisk truet" og "sterkt truet" i den seneste rødlista fra 2006, og som er kjent fra

Trøndelagsfylkene, må vi nok karakterisere halvparten (16 taksa) som mer eller mindre tilfeldig innført til landsdelen, og av disse igjen er bare to arter bofaste i dag. De 14 som i dag neppe har bofaste populasjoner i landsdelen er:

- Åkersteinfrø *Buglossoides arvensis* (CR)
- Sanddodre *Camelina microcarpa* (CR)
- Kattemynte *Nepeta cataria* (CR)
- Krypjonsokkoll *Ajuga reptans* (EN)
- Pipeløk *Allium fistulosum* (EN)
- Sandfaks *Anisantha sterilis* (EN)
- Piggstisel *Carduus acanthoides* (EN)
- Dundå *Galeopsis ladanum* (EN)
- Åkerstorkenebb *Geranium dissectum* (EN)
- Bulmeurt *Hyoscyamus niger* (EN)
- Mølleløvehale *Leonurus cardiaca* ssp. *villosus* (EN)
- Fjærehøymol *Rumex maritimus* ssp. *maritimus* (EN)
- Møllehøymol *Rumex maritimus* ssp. *fueginus* (EN)
- Jordbærkløver *Trifolium fragiferum* (EN)

De to innførte artene som fortsatt er bofaste i landsdelen er:

- Parykk-knopput *Centaurea phrygia* ssp. *phrygia* (EN)
- Mesterrot *Peucedanum ostruthium* (EN)

De resterende 16 artene i disse to rødlistekategoriene må betraktes som stedeagne taksa i vår landsdel. Av disse må vi antagelig anse fire som utgåtte, men som det avgjort oppfordres til å holde utkikk etter:

- Myrflatbelg *Lathyrus palustris* ssp. *palustris* (CR)
- Purpurmariehånd *Dactylorhiza purpurella* (EN)
- Smalsøte *Gentianella uliginosa* (EN)
- Aursundløvetann *Taraxacum crocodes* (EN)

Tolv arter er både å betrakte som stedeagne trønderske arter og med intakte lokaliteter i landsdelen i dag. Av disse er det fire fjellarter som er knyttet til Dovrefjell og/eller Trollheimen:

- ”Blyttsildre” *Cerastium x blyttii* (EN)
- Tinderublom *Draba cacuminum* ssp. *cacuminum* (EN)
- Oppdalssildre *Saxifraga x opdalensis* (EN)
- Dovrestjerneblom *Stellaria longipes* var. *humilis* (EN)

To arter er i dag mer eller mindre knyttet til kulturlandskapet:

- Håndmarinøkkel *Botrychium lanceolatum* (EN); denne har også "primærlokaliteter" i baserike heier i lavalpin sone
- Svartkurle *Nigritella nigra* (EN); denne er også knyttet til "primærlokaliteter" i lavalpin sone

Fire arter er primært knyttet til våtmarker eller er rene vannplanter:

- Småmyrull *Eriophorum gracile* (EN)
- Korsandemat *Lemna trisulca* (EN)
- Bendeltjønnaks *Potamogeton compressus* (EN)
- Firling *Tillaea aquatica* (EN); disse tre sistnevnte er nok også begunstiget av noe kulturpåvirkning

De to siste i denne gruppa er sibirstjerna *Eurybia sibirica* (CR) som opprinnelig var en innsjø-strandplante, men som i dag framstår som en "semidomestisert hageplante", samt bukkebeinurt *Ononis arvensis* (EN) som i vår landsdel framstår som en strandplante langs de indre delene av Trondheimsfjorden.

Litteratur

Direktoratet for naturforvaltning, 1999. Nasjonal rødliste for truede arter i Norge 1998. – DN-rapport 3: 1-161.

Direktoratet for naturforvaltning, 2006. Handlingsplan for rød skogfrue *Cephalanthera rubra*. – DN-Rapport 2006-1 (25 pp).

Elven, R. 1989. Sibirstjerna, - arten som overlevde til tross for fredning. – Blyttia 47: 51-53.

Fremstad, E. 2004a. Mesterrot *Peucedanum ostruthium* i Midt-Norge. – Blyttia 62: 82-90.

Fremstad, E. 2004b. Sørnypvatnet og korsandmat i Trondheim – ingen av dem er helt forsvunnet. – Blyttia 62: 193-196.

Kålås, J.A., Viken, Å. & Bakken, T. (red.) 2006. Norsk rødliste 2006. – Artsdatabanken.

Lid, J. & Lid, D.T. 2005. Norsk flora. 7. utg. ved R. Elven. – Det Norske Samlaget, Oslo (1230 pp).

Svein Båtvik
Biomangfoldseksjonen
Direktoratet for naturforvaltning
svein-t.batvik@dirnat.no

Norsk Botanisk Forening, Trøndelagsavdelinga (NBF-TLA)

Vitenskapsmuseet, Seksjon for naturhistorie,
7491 Trondheim
e-post: nbf.tla@vm.ntnu.no

Referat fra årsmøte i Norsk botanisk forening, Trøndelagsavdelinga, mandag 5. mars 2007

Møtet vart holdt i auditoriet i Suhm-
huset, Vitenskapsmuseet, Trond-
heim. Møtet starta kl. 18³⁰.
Det var 11 medlemmer til stede.

DAGSORDEN

- 1 Konstituering
- 2 Årsmelding 2006
- 3 Regnskap 2006
- 4 Saker til behandling
 - a. Orebladet med fargetrykk?
 - b. Kontingent for 2008
- 5 Arbeidsplan for 2007
- 6 Budsjett for 2007
- 7 Valg

1 KONSTITUERING

Møtet vart åpna av leder Arne S.
Odland som ønska velkommen og
stod for konstitueringa av møtet.

*Innkalling og dagsorden vart god-
kjent (enstemmig)*

Disse møtefunksjonærene vart valgt:

*Møteleder: Arne Odland
(enstemmig)*

*Referent: Egil Ingvar Aune
(enstemmig)*

*Protokollunderskrivere: Linda
Dalen og Trygve Devold Kjellsen
(begge enstemmig)*

2 ÅRSMELDING 2006

Styrets årsmelding (se nedafor) vart
presentert av møteleder.

Innledning

Året 2006 har vært preget av jevn
aktivitet og tilsvarende god oppslut-
ning om foreningens arrangementer.
Dominerende aktiviteter har vært
tradisjonell møte- og ekskursjons-
virksomhet. I 2006 ble ekskursjon-
ene supplert med igangsetting av et
pilotprosjekt for lokalfloraundersøk-
elser i Midt-Norge. Dette kommer vi
med fyldig informasjon om på et
eget informasjonsmøte 16. april
2007. Styret legger vekt på et godt
samarbeid med de vitenskapelige
miljøene som premiss for dette
prosjektet.

Et annet saksfelt som angår foren-
ingens relasjon til vitenskapelige

institusjoner og tilsatte, er ”SABI-MA-saken”. En viss misnøye overfor SABIMA (Samarbeidsrådet for biologisk mangfold) blant medlemmer i TLA har TLA-styret ønsket å håndtere konstruktivt. Dette innebar bl.a. et informasjons- og debattmøte om saken den 6. juni 2006. En del kommentarer, bl.a. ledere i Blyttia og Orebladet, senere på året i 2006, har gitt rom for oppfølgende dialog med NBF- og SABIMA-ledelsen.

Av annen innsats i TLA for 2006 nevnes bidrag til høringsuttalelse om Markaplanen og deltakelse på stiftelsesmøtet for Markarådet. Ellers nevnes forbedring av rutiner for markedsføring der samkjøring med Byen, bygdene og kunnskapen inngår som sentralt element.

Videre har TLAs leder engasjert seg i Artsdatabankens arbeid for utvikling av ny ”artsportal” for Norge, særlig med tanke på at lokalfloraprojektet kan ha nytte av denne.

Antall medlemmer

NBF-TLA hadde per 31. desember 2006 i alt 160 (160) medlemmer, herav 122 (117) A-medlemmer, 32 (36) B-medlemmer og 6 (7) C-medlemmer. Tallene i parentes er fjor-årets.

Kontingent

Årskontingenten har vært henholdsvis kr 370, 135 og 105 for A-, B- og C-medlemmer.

Styret har bestått av:

Arne Sigurd Odland, leder
Egil Ingvar Aune, sekretær
Linda Dalen, kasserer
Berit Forbord Moen, styremedlem
Trygve Devold Kjellsen,
styremedlem
Sverre Lundemo, styremedlem

Ekskursjonskomité:

Anders Lyngstad
Trond Einar Brobakk (trakk seg i
løpet av perioden, av person-
lige grunner)
Dag-Inge Øien

Revisorer:

Bodil Wilmann
Per Arild Aarrestad

Redaktør for Orebladet:

Svein Terje Båtvik

Valgkomité:

Line Johansen
Stephen Barstow

Møter

Det har vært holdt ti medlemsmøter i 2006 (ni ordinære møter pluss SABI-MA-møtet). Oppslutningen har variert mellom 15 og 50 fremmøtte. Hovedinnslag på møtene er foredrag med botanisk relatert tema. Noen av presentasjonene er med velvillig tilatelse fra foredragsholderne lagt ut på Internettet. Møtene har videre vært benyttet til formidling til medlemmene av relevant informasjon om foreningsarbeidet.

Dato	Foredragsholder	Tittel/tema
30. januar	Professor Reidar Elven, Naturhistorisk museum, UiO	Lids flora og karplantene i Norge
6. februar	Uttekslingsstudent Heiko Liebel, Universität Bayreuth	Orkidéer i Bayern, Syd-Tyskland
6. mars	Årsmøte Professor Kjell Ivar Flatberg, Vitenskaps- museet, NTNU	Myr og torvmoser på Ildlandet
3. april	Forsker Halvard Ramfjord, Institutt for biologi, NTNU	Vakre, men farlige; Hvilke tiltak har vi mot helsefarlige planter?
8. mai	Forsker Kari Grøsfjell, NGU	Dinoflagellater – bare vakre, eller nyttige skapninger?
6. juni	Prosjektkoordinator Even W. Hansen, NBF/SABIMA, Natur- historisk museum, UiO	Rødlisteprosjektet og SABIMA og NBFs rolle i kartlegginga av det botaniske mangfoldet (Informasjons- og debattmøte om SABIMA)
2. oktober	Stipendiat Trygve De- vold Kjellsen, Institutt for biologi, NTNU	Frostresistens hos gran og furu
6. november	Senior Research Engineer Stephen Barstow, Oceanor	Verden rundt med 80 arter – som smaker
4. desember	Stipendiat Karen Thingsgaard, Viten- skapsmuseet, NTNU	Danske orkideer

Lokalfloraprojekt Midt-Norge

Prosjektet er omtalt i Orebladet nr. 2 – 2006 og på nettsidene våre. Vi kommer tilbake med grundigere informasjon på medlemsmøtet 16. april 2007.

Lokalfloraundersøkelsene startet som et pilotprosjekt i Malvik kommune sommeren 2006. Intensjonen videre er oppfølging i andre av

regionens kommuner i årene fremover. Å bidra til økt kunnskap om biologisk mangfold, i første rekke karplantefloraen, er målet og en viktig motivasjonsfaktor. Dette prosjektet er et eksempel på at medlemmenes feltaktivitet kan bidra positivt i kartlegginga av floraen, noe vi håper vil inspirere til aktiv medvirkning også i fortsettelsen. TLA vekt-

legger koordinering og samarbeid med vitenskaplige og andre institusjoner i dette prosjektet.

SABIMA (Samarbeidsrådet for biologisk mangfold)

TLA v/leder Arne S. Odland deltok på møte med Direktoratet for naturforvaltning (DN) 16. januar 2006 (utsatt fra desember 2005). TLAs utsending representerer vanligvis NBF sentralt på disse møtene, men denne gangen deltok også NBF-leder Mats Nettelbladt. En rekke miljørelaterte forvaltningssaker (bl.a. forslag til nytt vanndirektiv) ble presentert av DN. SABIMA var representert ved daglig leder Rune Aanderaa som tok for seg SABIMAs synspunkter og handlingsplaner, bl.a. plan for biomangfold-dagen 2006.

For øvrig vises til omtale av SABIMA innledningsvis i denne årsmeldingen. Det påpekes at TLA i 2006 har vært engasjert i å bidra til ”opp-rydning” i det som for en del TLA-medlemmer har vært problematisk i forhold til SABIMA. TLA-styret er for tiden i dialog med NBF- og SABIMA-ledelsen om hvordan fremsatte innvendinger kan bli imøtekommet.

Ekskursjoner

Det er gjennomført tre ekskursjoner i 2006, med oppslutning fra 9 til 30 deltakere. En planlagt ekskursjon til Frosta ble avlyst pga. manglende påmelding. Ellers påpekes at Villblomstenes dag og feltarbeidet i lokalfloraprojektet også er botaniske ekskursjoner.

Dato	Leder	Tema	Deltakelse
10. mai	Trond Einar Brobakk	Våraspektet i Ladefjæra	9
3. juli	Asbjørn Moen	Åpen dag med omvisning på Sølendet naturreservat på Brekken	30
26. august	Anders Lyngstad	Dagstur til Liavatnet på Frosta	Avlyst
9. september	Marthe Gjestland, Thyra Solem og Sigmund Sivertsen	Soppekskursjon. Denne ekskursjonen ble fulgt opp dagen etterpå med en sopputstilling på Ringve; se ”andre arrangement”	15

Villblomstenes dag 2006

NBF Trøndelagsavdelingen arrangerte i 2006 ni ulike turer i forbindelse med Villblomstenes dag.

Av turene som har gitt tilbakemelding varierte deltakelsen fra ingen (på grunn av dårlig lokal annonsering) til 22 deltakere:

Ansvar	Sted	Oppmøte	Tid	Merknad
Inger Gjærevoll	Trondheim, Lippes Arboretum	P-plassen ved Lavollen	11.00	8 deltakere
Lucie Kjelvik	Levanger, Børsåsen	Østborg	11.00	Ingen deltakere fordi det var meget dårlig annonsert lokalt
Trond Arnesen	Trondheim, Tømmerdalen	P-plassen i Tømmerdalen	11.00	6 deltakere + leder
Tor Bjørgen, Arnt Stenvik	Stjørdal, Storvika - Molovika	Storvika	10.00	
Asbjørn Moen, Berit Forbord Moen	Trondheim, Teisendammen	Byåsen butikkssenter	11.00	Varighet 3 timer. 18 interesserte deltaker, derav 2 barn
Arild Krovold, Ingrid Bjørklund	Rennebu, Nørstfjellet	Stamnessetra	09.00	
Jan-Erik Kofoed, Sigrid Lindmo, Jarle Inge Holten, Stephen Barstow	Malvik, Malvikodden	Malvik sentrum ved solsenteret	11.00	Tur i samarbeid med Nytevekstforeningen. 22 deltakere, derav 2 barn. Område med 200 arter, laget artsliste på turen
Arne Odland, Sverre Lundemo	Trondheim, Devlebukta	P-plassen ved Devlebukta	10.00	9 deltakere + lederne
Martin Steinveg, Egil Ingvar Aune	Hemne, Myrseterdalen	Vessesetra	11.00	Tur i samarbeid med Hageselskapet Hemne. 13 deltakere + lederne

Landsmøte i NBF

NBFs første landsmøte ble holdt på Østre Bolærne 19.-21. mai 2006. TLA var representert med to delegater, Linda Dalen og Egil Ingvar Aune. Møtereferatet er lagt ut på <http://www.ntnu.no/vmuseet/nathist/>

nbf_tla/medl/Referat_2006.pdf. Av vdtakene nevnes spesielt kontingentøkning med 20 kroner. Møtet gav delegatene nyttig erfaring med innsyn i sentrale saker og etablering av personlig bekjentskap med søsteravdelinger og sentral ledelse.

Andre arrangementer:

3. september	Høstdag ved Haukvatnet, arrangement i regi av Trondheims-regionens Friluftsråd i samarbeid med FNF (Forum for natur og friluftsliv). Egil Ingvar Aune deltok for TLA med uformell spørrekonkurranse og utdeling av brosjyrer
10. september	Sopputstilling på Ringve, i samarbeid med nyttevekstforeningen og Ringve botaniske hage. 45 betalende deltakere

Markedsføring

- **Orebladet.** Enkelte større eller mindre fagbotaniske artikler med populær vinkling og diverse notiser. Det etterlyses bidrag med stort og smått om botanikk. TLA vurderer å trykke bladet (ev. deler av det) i farger, noe som er spesielt relevant for et blad som handler om blomster, både i tekst og bilder.
- **Villblomstenes dag.** Dette er etter hvert blitt en etablert og vellykket tradisjon som formidler enkel kunnskap om botanikk og fungerer som god markedsføring for foreningen med utdeling av vervebrosjyrer.
- **Kunnskapskalenderen.** TLAs arrangementer har i mange år (med unntak av én "glipp") vært med i denne "kalenderen" som gis ut av Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab (DKNVS). Dette anses som en svært nyttig, utdrettet presentasjon av foreningens program.
- **Adresseavisen.** Her blir TLA-møter annonsert sammen med "Byen, bygdene og kunnskapen" (DKNVS og NTNU) under vignetten til dette programmet.

Dette er en stor fordel pris- og markedsmessig sett.

- **TLAs nettsider**
(http://www.ntnu.no/vmuseet/nat/hist/nbf_tla/). Disse blir oppdatert kontinuerlig. Nettadressen er imidlertid noe omstendelig og vurderes forenklet.
- **Plakater.** I forkant av møtene setter frivillige medlemmer opp plakater på relevante steder. Her kan en vurdere om det er aktuelt å sette opp plakater på flere steder.

Artsportalen til Artsdatabanken.

Arne S. Odland deltok på informasjonsseminar i regi av Artsdatabanken den 1. september 2006. Flere inviterte innledere orienterte om diverse visjoner omkring temaet og flere eksempler på sammenlignbare dataprogram ble demonstrert, bl.a. den svenske Artportalen (<http://artportalen.se/>) som er "en oberoende samlingsplats för fynd av arter".

Videre er NBF, sammen med NOF, invitert av Artsdatabanken til å delta i utvikling av den norske artsportalen. En arbeidsgruppe ledet av Gunnar Engan, nestleder i NBF, har utarbeidet en omfattende prosjektbe-

skrivelse, delvis med bidrag fra leder i TLA. Opprinnelig var det Artsdata-bankens plan å lansere prosjektet i løpet av 2007, men dette er blitt utsatt pga. manglende ressurser. Som nevnt innledningsvis, vurderer TLA

om lokalfloraprojektet bør integreres i arbeidet med utvikling av artsportalen.

Årsmeldinga vart enstemmig godkjent

3 REGNSKAP 2006

Regnskapet med revisjonsberetning (se nedafor) vart lagt fram av kasserer.

Resultat 2006

	Utgifter (=debet)	Inntekter (=kredit)
Kontingent		15 207,00
Administrasjon	1 486,00	
Orebladet	10 013,00	
Møter inkl. loddsalg		983,50
Reiser	2 287,00	
Annonser	3 200,00	
Renter		361,99
Sum:	16 986,00	16 552,49
Resultat (underskudd)	-433,51	
Sum:	16 552,49	16 552,49

Budsjett 2006

(vedtatt av siste årsmøte)

	Utgifter (=debet)	Inntekter (=kredit)
Kontingent		16 000,00
Administrasjon	4 000,00	
Orebladet	10 000,00	
Møter inkl. loddsalg	1 500,00	1 500,00
Reiser	6 000,00	
Annonser	4 000,00	
Diverse (f.eks. lokalfloraprojektet)	2 000,00	
Renter		100,00
Sum:	27 500,00	17 600,00
Resultat (underskudd)	-9 900,00	
Sum:	17 600,00	17 600,00

Egenkapitalkonto

	Debet	Kredit
Egenkapital		
31.12.05		61 610,39
Resultat 2006		-433,51
Egenkapital		
31.12.06	61 176,88	
Sum:	61 176,88	61 176,88

Balansekonto

Kasse	1 919,00	
Kapitalkonto	32 268,77	
Driftskonto	26 734,11	
Debitorer	435,00	
Kreditorer		180,00
Egenkapital		61 176,88
Sum:	61 356,88	61 356,88

Til generalforsamlingen i Norsk Botanisk Forening, Trøndelagsavdelingen Revisjonsberetning for 2006

Regnskapet for 2006 er revidert og funnet i orden. Alle bilag er kontrollert mot regnskapet og makulert ved påtegning. Kasse er opptalt og kontoutdrag bank er kontrollert og stemmer med regnskap.

Vi anbefaler at det fremlagte regnskapet godkjennes som foreningens regnskap for 2006.

Trondheim 15.2.2007

Bodil Wilmann

Per Arild Aarrestad

Regnskapet vart enstemmig godkjent

4 SAKER TIL BEHANDLING

a. Orebladet med fargetrykk?

Lederen utdjupa det utsendte forslaget som er gjengitt nedafor. Lois Maria Granskog stilte spørsmål om miljøkonsekvensene av fargestoffa som vil bli brukt ved fargetrykk var tatt med i vurderinga. Leder svarte at dette ikke var tatt opp, men lovte å undersøke om det finnes miljøvennlige alternativer om fargetrykk blir vedtatt, trass i at mengdene av fargestoff i Orebladet uansett ville bety lite i forhold til totalen av fargetrykksaker i omløp.

I samsvar med arbeidsplanen for 2006 har styret fått inn et tilbud på fargetrykk fra Grenland Reklame som har trykket Orebladet de siste åra. Sonderinger hos andre NBF-foreninger som bruker farger i sine blad, tyder på at vi har fått et godt

tilbud, men hvis årsmøtet vedtar fargetrykk forutsettes det at styret innhenter flere tilbud for å sikre at pris og kvalitet blir best mulig innenfor budsjettammene. **Fargetrykk vil gi økte kostnader som bør dekkes inn ved økt kontingent/abonnementspris.** Dette kan først skje fra og med 2008, men dersom årsmøtet ønsker fargetrykk, foreslår styret at vi bruker av egenkapitalen for å dekke økte trykkeutgifter i 2007. Forutsatt at vi holder oss til opplag ca. 200 og bladstørrelse 28-32 sider i A5-format har vi tre alternativ, som styret legger fram **uten anbefaling:**

1. Orebladet trykkes fortsatt i svart/kvitt.

Ingen konsekvenser for kontingent/abonnementspris.

2. Omslaget (4 sider) får fargetrykk, øvrige sider i svart/kvitt

Betyr at kontingent/abonnementspris bør øke med kr 30 per år.

3. Alle sider får fargetrykk

Betyr at kontingent/abonnementspris bør øke med kr 80 per år. Vi minner om at den sentrale kontingent er vedtatt økt med **kr 20** fra og med 2007.

Alternativ 1 vart først tatt opp til votering.

*Det vart avgitt 6 stemmer for forslaget som dermed vart vedtatt, dvs. vedtaket lyder: **Orebladet trykkes fortsatt i svart/ kvitt.***

b. Kontingent for 2008

Styret hadde sendt ut forslag om at den lokale kontingentandelen f.o.m. 2008 reguleres i samsvar med vedtak i sak 4a:

Alternativ 1. De lokale kontingentsatsene for 2008 holdes uendret, dvs.

kr 108 for A-medlemmer og kr 105 for B- og C-medlemmer

Alternativ 2. De lokale kontingentsatsene for 2008 økes med kr 30, dvs. kr 138 for A-medlemmer og kr 135 for B- og C-medlemmer

Alternativ 3. De lokale kontingentsatsene for 2008 økes med kr 80, dvs. kr 188 for A-medlemmer og kr 185 for B- og C-medlemmer.

Etter vedtaket i sak 4a var bare alternativ 1 aktuelt og dette vart enstemmig vedtatt, og vedtaket lyder:

De lokale kontingentsatsene for 2008 holdes uendret, dvs. kr 108 for A-medlemmer og kr 105 for B- og C-medlemmer.

5 ARBEIDSPLAN FOR 2007

Møtelederen presenterte det utsendte forslaget fra styret:

1 Medlemsmøter

Det er planlagt 4 medlemsmøter om våren og 3-4 om høsten. Foredrag er hovedinnslag på møtene, selv om det gis anledning til kortfattet foreningsinformasjon. Tema på foredragene er botanisk relatert, men med vid ramme omkring dette.

2 Ekskursjoner

Det planlegges 3-5 ekskursjoner i løpet av sommerhalvåret. Det forutsettes at alle "vanlige" ekskursjoner leverer krysslister og belegg som kan brukes i lokalfloraprojektet. Nytt av året er en busstur til Svinviks arboret på Nordmøre (i samarbeid med Byen, bygdene og kunnskapen).

3 Villblomstenes dag - søndag 17. juni

TLA har etter hvert klart å få avviklet et stort antall turer og vil fortsette i den tradisjonen. Vi legger opp til 8-10 turer for 2007. De som er klare kunngjøres i dette nummeret av Orebladet.

4 Orebladet

Utgis med to nummer, til sammen 60-80 sider. Årsmøtet tar stilling til eventuelt fargetrykk for hele bladet eller omslaget. Medlemmer oppfordres til å bidra med fagrelaterte artikler eller smånotiser som angår plantelivet eller foreningen på en eller annen måte. Redaktøren vil ved behov være behjelpelig med å redigere stoffet.

5 FNF (Forum for natur og friluftsliv)

TLA vil fortsatt delta i denne sammenslutningen av relevante lokalforeninger.

6 SABIMA (Samarbeidsrådet for biologisk mangfold)

TLA vil fortsatt medvirke til bedre informasjon om virksomheten til SABIMA, som ellers er en viktig aktør i aktuelle miljøsaker. I oppfølging av 6. juni-møtet 2006 vil TLA fortsette dialogen med sentral NBF- og SABIMA-ledelse. Denne gjelder bl.a. innvendinger omkring prosjektarbeid i regi av SABIMA der et ryddig forhold til vitenskapelige institusjoner er en forutsetning.

7 Markedsføring

Opplegget fra 2006 vil bli fulgt opp i forhold til Kunnskapskalenderen, Byen, bygdene og kunnskapen, og Adresseavisen.

8 Artsportalen

Bl.a. via NBF sentralt vil TLA holde seg orientert om Artsdatabankens utvikling av norsk artsportal, og i den grad det blir relevant bruke denne i arbeidet med lokalfloraprojektet.

9 Lokalfloraprojektet

Avhengig av hvordan det blir med samarbeidspartner(e), spesielt herbariet ved Vitenskapsmuseet, legges det opp til 2-3 samlinger i 1-2 kommuner som oppfølging fra virksomheten i 2006. Det vil bli lansert flere detaljer utover våren 2007, bl.a. på medlemsmøtet den 16. april.

Forslaget til arbeidsplan vart enstemmig vedtatt.

6 BUDSJETT FOR 2007

Kassereren la fram styrets forslag:

Forslag budsjett 2007

	Utgifter (=debet)	Inntekter (=kredit)
Kontingent		16 000
Administrasjon	2 500	
Orebladet	10 000	
Møter inkl. loddsalg	1 500	1 500
Reiser	7 000	
Annonser	4 000	
Diverse (f.eks. lokal- floraprojektet)	2 000	
Renter		300
Sum:	27 000	17 800
Resultat (underskudd)	-9 200	
Sum:	17 800	17 800

Regnskap 2006

Utgifter (=debet)	Inntekter (=kredit)
	15 207
1 486	
10 013	
	984
2 287	
3 200	
	362
16 986	16 552
-434	
16 552	16 552

Forslaget vart enstemmig godkjent.

7 VALG

Innstillinga fra valgkomiteen, Line Johansen og Stephen Barstow, vart lagt fram (se neste side).

Først vart det valgt leder. Det var ingen alternative forlag, og

Arne S. Odland vart gjenvalgt for ett år ved akklamasjon.

Deretter vart det valgt nye styremedlemmer. Heller ikke her var det andre forslag, og

Anne Stine Ekker, Arne Jakobsen og Line Johansen vart alle valgt for to år ved akklamasjon.

Valg av revisor: Det var ingen alternative forslag og

Bodil Wilmann vart gjenvalgt for to år ved akklamasjon.

Ved valg av to nye medlemmer til ekskursjonskomiteen hadde valgkomiteen bare ett navn klart. Egil Ingvar Aune foreslo Sigmund Sivertsen som sa seg villig. Det kom ingen flere forslag og

Harald Bergmann og Sigmund Sivertsen vart valgt ved akklamasjon, Bergmann for ett år og Sivertsen for to år.

Det var ingen forslag til nytt medlem i valgkomiteen etter Line Johansen og

årsmøtet gav det nyvalgte styret fullmakt til å oppnevne ett nytt medlem til valgkomiteen.

Avtroppende styremedlemmer fikk overrakt blomster med takk for innsatsen, og møtet vart heva kl. 19.

Verv/Innehaver	Status	Innstilling
Leder (velges for ett år)		
<i>Arne Sigurd Odland</i>	På valg (valgt for ett år i 2006)	Gjenvalg
Styremedlemmer (velges for to år)		
Sverre Lundemo	Ikke på valg (valgt for to år i 2006)	Ikke på valg, fortsetter
Egil Ingvar Aune	Ikke på valg (valgt for to år i 2006)	Ikke på valg, fortsetter
<i>Anne Stine Ekker</i>		Ny, velges for 2 år
<i>Arne Jakobsen</i>		Ny, velges for 2 år
<i>Line Johansen</i>		Ny, velges for 2 år
Revisorer (velges for to år)		
<i>Bodil Wilmann</i>	På valg (valgt for to år i 2005)	Gjenvalg
Per Arild Aarrestad	Ikke på valg (valgt for to år i 2006)	Ikke på valg, fortsetter
Ekskursjonskomité (velges for to år)		
Dag-Inge Øien	Ikke på valg (valgt for to år i 2006)	Ikke på valg, fortsetter
<i>Harald Bergmann</i>		Ny, velges for ett år
???		Ny, velges for to år
Redaktør Orebladet (velges for to år)		
<i>Svein Terje Båtvik</i>	På valg (valgt for to år i 2005)	Gjenvalg

Egil Ingvar Aune
(referent)

Linda Dalen
(protokollunderskriver)

Trygve Kjellsen
(protokollunderskriver)

Ekskursjoner første halvår 2007

Norsk Botanisk Forening, Trøndelagsavdelinga

Postadresse: Vitenskapsmuseet, Seksjon for naturhistorie, 7491 Trondheim

Besøksadresse: Schøninghuset, 3. et., Erling Skakkes g. 47 A, Trondheim

e-post: nbf.tla@vm.ntnu.no

Torsdag 3. mai: Botanisk vandring langs Stokkbekken (Trondheim)

Vi trenger ikke alltid dra langt for å oppleve naturen, og når det grønnes kan det være mye interessant å se i nærområdene våre. Botanisk forening arrangerer en tur langs Stokkbekken fra Dragvoll til Charlottenlund torsdag 3.mai, med **oppmøte ved inngangen til idrettsbygget på Dragvoll kl. 18.00**. Vi vandrer i passe tempo på stien langs bekken og ser på det som spirer fram etter vinteren. Leder: Anders Lyngstad.

Lørdag 12. mai: Vårekskursjon til Varggangslia i Rissa.

Denne turen arrangeres i samarbeid med Nyttevekstforeningen i Trondheim. Hovedformålet er å se etter vårsopp, men også klorofyllholdige vekster er av interesse. Varggangslia er ei vestvendt li med varmekjær

vegetasjon og masse hassel. **Oppmøte på Flakk fergeleie kl. 10.00. Påmelding innen 8. mai, tlf.**

73 59 22 60 med beskjed om bilplass ønskes. Ledere fra "Musserongligaen", det vil si soppgruppa i Nyttevekstforeningen.

Lørdag 2. juni: Blomstertur til Svinviks arboret i Todalen.

Denne turen arrangeres i samarbeid med Byen, bygdene og kunnskapen.

Bussavgang fra Leüthenhaven kl. 09.00. Påmelding tlf. 73 59 21 57. Pris 300 kr.

Ekteparet Halvor og Anne Svinvik skapte med egne hender en blomstrende hage her på nordsida av Todalsfjorden i Surnadal kommune. Her finnes trær, busker og urter som vi knapt venter å finne så langt mot nord. Rododendronblomstringa i

månedsskiftet mai-juni er et høydepunkt. Omvisning samt kaffe med vaffel er inkludert i prisen.

Søndag 17. juni kl. 11.00:

Villblomstenes dag.

Når blomsterprakten er på sitt mest spennende, arrangerer de nasjonale botaniske foreningene i Norden turer i nærmiljøet. Turene passer for alle aldersgrupper og starter på angitte oppmøtesteder. De fleste turer er av 2-3 timers varighet, med innlagt matpause.

Trøndelagsavdelingen av NBF arrangerer følgende turer i 2007:

Hemne, Asplia:

Ledere Egil Ingvar Aune og Martin Steinveg. Oppmøte Asplia i Holla grenda, tur i samarbeid med Hageselskapet Hemne.

http://www.hageselskapet.no/portal/page?_pageid=124,117372&_dad=portal&_schema=PORTAL

Levanger, Børsåsen:

Leder Lucie Kjelvik. Oppmøte Østborg.

Malvik, Malvikodden:

Ledere Stephen Barstow, Jan-Erik Kofoed, Sigrid Lindmo og Jarle Inge Holten. Oppmøte Malvik sentrum ved Solsenteret. Tur i samarbeid med Trondheim Nyttevekstforening.
<http://www.soppognyttevekster.no/lokalfor.html#Trondheim>

Melhus: Loddgarden:

Leder Bjørn Sæther. Oppmøte Loddgarden (tursti fra Melhus sentrum).

Sijordal, Steinvikholmen:

Ledere Tor Bjørgen og Arnt Steinvik. Oppmøte parkeringsplassen ved Steinvikholmen.

Trondheim, Leinstrand, Laugolia:

Ledere Sigmund Sivertsen og Dag Inge Øien. Oppmøte: P-plass ved svingen ved Gaulosen.

Trondheim, Kuhaugen:

Leder Thyra Solem. Oppmøte Skyåsvegen 19.

Trondheim, Ladestien:

Ledere Arne Odland og Sverre Lundamo. Oppmøte parkeringsplassen i Devlebukta.

Trondheim, Teisendammen:

Ledere Asbjørn Moen og Berit Forbord Moen. Oppmøte Byåsen butikksenter.

Nasjonal hjemmeside for villblomstenes dag er:

www.villblomstenesdag.no

Ekskursjoner i Trøndelag er dessuten lagt ut på NBF-TLAs nettsider:

(http://www.ntnu.no/vmuseet/nathist/nbf_tla/ekskurs07.html)

Søndag 1. juli: Fjelltur til Smotta på grensa mellom Rennebu og Oppdal.

Vi arrangerer en lokal "fjellblomstenes dag" søndag 1. juli kl. 09.00 innerst i Leverdalen, Rennebu, sør-

øst på Nerskogen. Fra Trondheim må regnes ca 1,5 time med bil. Leverdalsveien er en bomvei som tar av fra Nerskogen litt øst for demningen ved Granasjøen. Kjør denne veien, via Stamnesettrin (starten for fjorårets Villblomstenes dag i området) og kjør dalen helt inn, 5-6 km. Her er det skilta til et grustak rett SØ for Gunnessetra med parkeringsplass for mange biler. Kart blir lagt ut på NBF-TLAs nettsider (se over). Interesserte kan også få sendt en papirkopi fra NBF Trøndelagsavdelinga. Dette kan bli en forholdsvis lang tur så ta med rikelig med niste og gode klær for en real fjelltur. Turledere: Arild Krovoll og Ingrid Bjørklund.

Mandag 2. juli: Åpen dag med omvisning i Sølendet naturreservat på Brekken.

På Sølendet finner vi store rikmyrer med overdådig blomstring av orkideer som brudespore og lappmarihånd. I reservatet drives aktiv skjøtsel for å hindre gjengroing av de artsrike slåttemyrene. Det vil bli en demonstrasjon av skjøtelsesmetodene som brukes. Omvisning ved botanikere fra Vitenskapsmuseet under ledelse av professor Asbjørn Moen. **Frammøte kl. 12 på parkeringsplassen ved Sølendet naturreservat.** Avkjørsel ved brua over Glomma. Beregn tre timers kjøring fra Trondheim.

Søndag 8. juli: Fjellekskursjon til Blåberga i Meråker.

Botanisk sett en fullstendig jomfruelig lokalitet med gunstig berggrunn. Vi tar utgangspunkt i TTs hytte i Fersdalen ved østenden av Feren og vandrer oppover dalen nordvest for Blåberga og mot toppen 1094 moh. **Heldagstur med avreise fra Vitenskapsmuseet kl. 09.00.** Husk å ta med matpakke. **Påmelding innen 4. juli på tlf. 73 59 22 60 med beskjed om bilplass ønskes.** Ønsker du å kjøre direkte til Fersdalen følger du veien fra Meråker mot Sulåmoen. Beregn 1,5 times kjøretid fra Trondheim. Leder: Sigmund Sivertsen.

Søndag 15. juli: Til en artsrik almelokalitet i Bang-grenda, Stjørdal.

Avreise fra Vitenskapsmuseet kl. 09.00. Parkeringsplass finnes ved Bang nedlagte skole, knapt 4 km fra E 75 forbi Venna. **Ledig bilplass eller behov for plass fra museet meldes til tlf. 73 59 22 60 innen torsdag 12. juli.** Ledere: Tor Bjørgen og Sigmund Sivertsen.

Søndag 9. september: Soppstilling i forbindelse med Høst-sopp treffet 2007.

Utstillinga med soppkontroll arrangeres av Nyttevekstforeningen i samarbeid med NBF-TLA på

Quality Hotel Panorama, Trondheim
(Tiller) kl. 15-17. Mattilsynet vil

også tilby soppkontroll denne helga,
blant annet ved Baklia. **Annonseres.**

INNHold

Lederen har ordet 3

Artikler

Eli Fremstad:

Blåveis i Trøndelag: Hvordan
står det til med den? 5

Ny nordisk flora! 14

Svein Båtvik:

Arter som finnes i Trøndelag
i ny norsk rødliste for
karplanter 2006, I 15

Foreningsstoff

Referat fra årsmøte i Norsk botanisk
forening, Trøndelagsavdelinga,
mandag 5. mars 2007 28

Ekskursjoner første halvår
2007 40

Møteprogram for høsten 2007 44

STOFF TIL NESTE NUMMER AV OREBLADET

For at bladet skal fortsette å gi en presentasjon av plantelivet i Trøndelag, må alle som har noe å bidra med ta kontakt med redaksjonen. Det kan dreie seg om nærmest hva som helst av botanisk stoff med tilknytning til vårt område, små og større artikler f.eks om hvilke prosjekter og botaniske aktiviteter som forskere og studenter driver med, artikler med botanisk tilsnitt innenfor tema som alger, sopp, moser, lav, karplanter, habitater, plantekjemi, plantefysiologi, planteanatomi, plantemedisin, autøkologi, landskapsøkologi, fenologi, plantegeografi, taksonomi, inventeringer, floraprosjekter, sjekklister, forvaltning, undervisning, oppskrifter, osv.; notiser om interessante funn (gjerne med foto), tips om ekskursjonsområder, bokomtaler, og ideer til foreningsaktiviteter kan være noen eksempler.

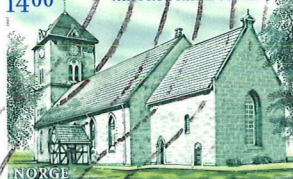
Frist for manuskripter til høstnummeret: 1. november 2007

Olav

~~Olav~~ Dahle Svanholm
Bugges vei 6 B
7051 TRONDHEIM

1400

VÅR FRUE KIRKE 800 ÅR

B

Returadresse:

Norsk botanisk forening
Trøndelagsavdelingen
Vitenskapsmuseet
Seksjon for naturhistorie
7491 Trondheim

Møteprogram høsten 2007

Alle møtene starter kl. 19⁰⁰, og foredragene etterfølges av ei enkel servering og sosialt samvær. Møtene holdes i Vitenskapsmuseet i Trondheim, i auditoriet i Suhmhuset, Elvegata 6 (samme hus som Middelalderutstillinga og Café Magasinet; inngang til museets gårdsplass enten fra hjørnet Elvegata/Kalvskinnsgata eller fra Gunnerus' gate).

Mandag 1.oktober 2007: Carl von Linné 300 år

Ane Senstad Guldahl, Museumslektor ved Ringve botaniske hage.

Han er blant Sveriges største vitenskapsmenn gjennom tidene, og er nest etter Darwin den mest omtalte biologen i verden. Carl von Linné arbeidet både med botanikk, zoologi, mineralogi og medisin. I år markeres 300 års jubileet for hans fødsel. Foredraget omhandler Linné, og særlig hans bidrag til botanikken; - hvordan ble hans faglige innsats mottatt i samtida, og hvilken betydning har hans arbeid hatt for ettertida?

Mandag 5.november 2007: Er klimaendringene menneskeskapte?

Terje Thun, Førsteamanuensis ved Institutt for biologi ved NTNU.

Botaniske metoder kan bidra til å gi svar på dette spørsmålet. Terje Thun har gjennom forskning på gamle trær og planterester avdekket spennende og detaljert informasjon om tidligere klimaforhold. Seinere tids ekstreme værforhold kan også forstås i dette perspektivet. I foredraget vil Terje Thun ta utgangspunkt i de aller siste resultatene fra sommerens feltarbeid både i Trollheimen og i indre Sogn.

Mandag 3.desember 2007: Blant vulkaner og regnskog midt i havet - det er Réunion

Lars Söderström, Professor ved Institutt for biologi ved NTNU.

I forbindelse med et kurs i biogeografi ble det gjennomført en studentekskursjon til Réunion sørøst for Madagaskar i Det indiske hav. Øya når høyder på 3000 m og har en av verdens mest aktive vulkaner med ett eller to utbrudd hvert år. Vegetasjonen er variert med ulike vegetasjonstyper fra fuktig regnskog på østsida til tørr skog på vestsida. Floraen preges også av dette, og artsvariasjonen er stor, dessverre også med et stort antall innførte, invaderende arter.